

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

VII. évfolyam 10. szám * Társadalmi, kulturális, hagyományörző folyóirat * 2000. október

ÜDVÖZLET AZ OLVASÓNAK MEGVÁLTÁSUNK 2000., MAGYARSÁGUNK 1000. ÉVÉBEN

„HAZÁDNAK RENDÜLETLENÜL
LÉGY HÍVE, OH MAGYAR;
BÖLCSŐD AZ S MAJDNAN SÍRÓD IS,
MELY ÁPOL S ELTAKAR”
VÖRÖSMARTY MIHÁLY

„Legelső kötelességünk, hogy meghajtsuk lobogónkat a hősök előtt”

Lapunk nemes hagyománya, hogy októberi számunk első oldalain megemlékezünk az októberi szabadságharcról és forradalomról. Ezt tesszük most is, amikor idézzük az 1956. október 28-án kelt felhívást, amelyet az Eötvös Lóránd Tudományegyetem központi épületében megalakult Magyar Értelmiség Forradalmi Bizottsága adott ki az ország lakosságához címezve.

„Magyarok! Polgárok!

A magyar nép hősi harca kivívta első győzelmét...

A győzelem e perceiben legelső kötelességünk, hogy meghajtsuk lobogónkat a hősök előtt. Dicsőség a szabadságharcos elődeihez méltó magyar ifjúságnak, dicsőség az elszántan harcoló munkásoknak, parasztnak és értelmiségieknek, dicsőség derék hazafias honvédeknek és rendőreinknek, akik az első perctől kezdve a nép mellé álltak, dicsőség mindazoknak, akik fegyverrel kezükben védték hadállásaikat a túlerővel szemben, és dicsőség az utca népének, mely halált megvető bátorsággal, fegyvertelenül vonult tüntetni a tankok és géppisztolyok elé. Köszönetet mondunk a szovjet hadsereg azon tagjainak, akik nem voltak hajlandók fegyverü-

ket a magyar szabadság és a nép ellen fordítani.

Magyarok!

Büszkén állhatunk ismét a világ elé. Elszánt szabadságharcunkkal kivívtuk az egész világ haladó közvéleményének rokonszenvét és támogatását. Nemzeti becsületünk ismét teljes fényében ragyog.

Polgártársak!

A szovjet csapatok kivonulására ígéretet kaptunk. Ebben az országban most már a magyar népé a hatalom. A harcoló ifjúság mellé állt néphadseregünk, a rendőrség és a munkástanácsok s a falvak népe. Együttvéve elég erőnk van ahhoz, hogy megteremtjük a független és szabad demokratikus életünket. Ezért a Budapesti Értelmiség Forradalmi Bizottsága arra kér minden hős felkelőt, minden fegyveres csoportot, valamint a munkás- és paraszti ifjúságot, az egyetemistákat, a Petőfi Kör tagjait és a volt népi kollégistákat, hogy jelentkezzenek a nemzeti őrségbe, a honvédséggel s rendőrséggel és a falvak munkástanácsokkal közösen biztosítsák az egész országban az áhított békét és nyugalmat. Reméljük, hogy további követeléseinket már békés úton, a kormánnyal egyetértésben vívhatjuk ki, a nép egységes erejével, a munkástanácsok intézkedései-

vel, a falvak lakosságának demokratikus fejlődésével, a nemzetőrség és a többi hazafias fegyveres alakulat védelme alatt...”

Eddig az idézet, melyet aláírtak a Magyar Értelmiség Forradalmi Bizottsága nevében: Az Egyetemi Forradalmi Diákbizottság, a Magyar Írók Szövetsége, a Magyar Újságírók Országos Szövetsége, a Magyar Képzőművészek Szövetsége, a Magyar Zeneművészek Szövetsége, továbbá az egyetemi tanárok közül néhányan, a Népi Kollégiumok, a Petőfi Kör és a MEFESZ. A felhívás tartalmazott még 10 pontban felsorolt követeléseket, melyet a Magyar Kormányhoz címeztek

Hogy nem így történt, az nem a mi erőtlenségünkön, elszántságunkon, hazafias lelkületünkön múltott. A túlerő, a szovjet tankok eltiporták szabadságunkat. De mint ahogy 1948 is meghozta a 67-es ki-egyeződést, úgy 56 is meghozta népünknek 89 október 23-át, a Magyar Köztársaság kikiáltásának napját. S immár több mint tíz évvel ezelőtt megalkothatjuk jövőnk demokratikus intézményeink útján. Csak rajtunk múlik, hogy ez az ország, a mi hazánk tovább haladjon a demokratikus fel- emelkedés, a gazdasági megerősödés útján, a szabad világ szabad nemzetével együtt.

Császár Ferenc

Önnök joga van tudni...

... hogy miről döntött a testület szeptember 28-i ülésén

Erre az ülésre is eljöttek a lakosság köréből azok, akik Kolozsvári doktor úr érdekében szálltak síkra, már a múltkori ülésen is. Ott voltak a „másik oldalon”, álló orvosok is. A polgármester beszámolója során megtudtuk, hogy Ópusztaszeren a város emléktáblája elhelyezésre került. A városban az Okmányiroda elkezdte áldásos működését, de a gépkocsi okmányjaival kapcsolatos ügyintézés a városban nemrég nyílt Suzuki üzletházban lesz a Fő úton.

A belvízkár enyhítésére kapott összeg a lakosság és az intézmények részére elosztásra került, a helyreállítási munkák rendben folynak, sajnos a károk sokkal nagyobbak, mint amire számítottunk. A testvérvárosunkban, Nagyenyeden nemrég polgármester választás volt. A megválasztott új polgármester üdvözlése a város vezetésé részéről megtörtént. A polgármesteri hivatalban különféle vizsgálatok folynak, ügyészségi vizsgálatok a helyi adók kivetése vonatkozásában, valamint a Számvevőszék is folytatja szokásos vizsgálódását.

Napirenden kívüli felszólalásból megtudtuk, hogy a városban több üzletkötő próbál lakás-előtakarékossági szerződést kötni úgy, hogy a polgármesteri hivatalra hivatkozik. A város senkit nem küldött eddig a lakossághoz e célból. A szennyvízbevezetés céljára kötendő előtakarékosági szerződés vonatkozásában változatlanul áll, a már korábban elhangzott ajánlat, mely szerint a helyi pénzügyintézeteket ajánljuk, azaz az OTP-t és a Takarékszövetkezetet, ahol az előtakarékosági szerződés megköthető.

A testület jóváhagyta a város első félévi költségvetési beszámolóját, amit a könyvvizsgáló is elfogadásra ajánlott.

A víz és csatornaszolgáltatási díjak 2001-2004 évre jóváhagyásra kerültek. Új eleme az árszabályozásnak, hogy mindenkinek kell alapdíjat fizetni, ami független a fogyasztástól, az alapdíj mértéke a beszerelt vízmérő méretétől függ és évente meredek emelkedő tendenciájú. A lakossági vízmérők csaknem teljes mennyiségben 13-20 mm-esek, amelyek havi alapdíja: 2000.-ben 0, 2001.-ben 130 Ft, 2002.-ben 260 Ft, 2003.-ban 390 Ft, 2004.-ben 520 Ft. A fogyasztott mennyiségtől függő vízdíj a II. kategóriában, (ahová jelenleg tartozunk)

Ft/köbméter: 2000-ben 131,8 Ft, 2001-ben 117 Ft, 2002-ben 102 Ft, 2003-ban 88 Ft, 2004-ben 76 Ft A csatornadíj köbméterenként a III. kategóriában: 2000-ben 99,7 Ft, 2001-ben 107,6 Ft, 2002-ben 114,1 Ft, 2003-ban 119,8 Ft, 2004-ben 125,7 Ft. Ezek az árak az ÁFA-t nem tartalmazzák. A próbaszámítások egyértelműen igazolják, hogy a Vízművek árpolitikája nem lakosságbarát, a „nagy” fogyasztóknak kedvező, a lakosság nagy tömegét kedvezőtlenül érinti. **A nagy érdeklődésre váró napirendi következő: Kolozsvári Árpád háziórvossal területi ellátási kötelezettségre vonatkozó szerződéskötés.** Sokan elmondták érveiket, és ellenérveiket is. Teljesen egyértelmű volt, hogy többen nem a mai témáról beszéltek, hanem az előre leírt „vád, illetve védő beszédeiket olvasták fel, egyéni szubjektív élményekkel tarkítva. Egyértelmű volt az is, hogy nagyon egyoldalúan voltak tájékoztatva a felszólaló, „érdekvédők”. Azok az orvosok, akiket hátrányosan érthet a 8.-dik körzet kialakítása néhányan szót kértek, felszólalásukban példákkal is próbálták a kialakult tényhelyzet ismertetni, de mindez nem változtatható már azon a helyzeten, hogy az érvényes testületi döntés alapján nov. 1.-től meg kell kötni az ellátási szerződést. A szerződésbe bekerült, hogy az esetleges perből eredő kártérítési kötelezettség 50%-át Kolozsvári doktor úr fogja viselni, és a terület kijelölés ügy kerül módosításra, hogy a jelenlegi kártyatulajdonosok lakhelye szerinti területet kapja Kolozsvári doktor. Ezt a javaslatot a képviselők 12 igen, és 8 tartózkodással megszavazták. Remélhetőleg lecsillapodnak a kedélyek. Habár nap mint nap lehet olvasni az országos lapokban, hogy a Praxis törvény sajnos nem tud rendezett jogi viszony között működni máshol sem. Az Önkormányzati törvényt is kellene módosítani ahhoz, hogy a jogviták elkerülhetők legyenek. Ez azt is jelenti, hogy nemcsak városunkban forrong a hangulat e vonatkozásban, persze ez nem lehet senki számára vigasztaló, csak némileg magyarázatot ad a történésekhez.

A Hunyai Római Katolikus templom újraépítéséhez 300 ezer forint támogatást szavazott meg a testület.

Sport-alap II. félévi tartaléka megemelésre került 600 ezer forinttal, ebből: Gyomaendrődi Városi Sportegyesület 1,35 millió, Gyomai FC 700 ezer, Férfi Kézilabda Club 300 ezer, Női Kézilabda SE 500

ezer forint támogatást kapott. Támogatja a város az iskolák által benyújtott pályázatokat a sajtóterő biztosításával.

A Városi Zene- és Művészeti Iskola vezetésében változás történt. Lemondott Lehoczkyné Wolf Tünde, helyébe a megbízást szeptember 1-től Holubné Hunya Anikó kapta, az igazgatói pályázat lefolytatásáig, az iskola gazdasági és pénzügyi feladatait a Polgármesteri Hivatal Pénzügyi Osztálya látja el.

A Vízművek Vállalat Igazgatósága felvette a kapcsolatot az önkormányzattal, hogy együtt folytassanak kampányt a már meglévő csatornahálózatok jobb kihasználása érdekében, magyarul, hogy akik előtt már meg van a szennyvízcsatorna, azok az ingatlan tulajdonosok minél nagyobb számban kössenek rá a rendszerre. A kampány kedvezményei: 6 hónapig 50%-os díjkedvezmény, egyszeri, egyösszegű támogatás, (5-10 ezer forintig) az illegális rákötők bírságának elengedése. Ebben a kampányban egyelőre csak azok vehetnek részt, akiknek meg van a lehetősége a rácsatlakozásra, tehát ki van építve a csatornahálózat. Ahol csak a következő években épül a szennyvízcsatorna, ott egyelőre arra van lehetőség, hogy takarékosági szerződést kössenek a helyi pénzügyintézet az OTP-vel vagy a Takarékszövetkezettel.

Az önkormányzat tulajdonában és birtokában lévő földek határszemléjéről szóló beszámolót megtartotta Gellai Imre alpolgármester. A Görögálláson és Póhalmon lévő 2-300 ha műveletlen területet 3 éves térítésmentes használatra kínálja a testület a termőképesség megőrzése céljából. Érdeklődni lehet Gellai Imre alpolgármesternél. Az egyéb területek bérleti díja: 2 ha alatti terület 10 kg /AK, 2-10 ha közötti terület 14 kg/AK, 10 ha felett 18 kg/AK, búza augusztusi átlag tőzsdei áron számolva.

Az október 23-i találkozóra mindenkinek vár a városi rendezőség. Az elszármazottakat haza hívjuk, és az itthon élőket is várjuk a közös ünneplésre. Jelentkezni lehet a Polgármesteri Hivatal aljegyzőjénél, Megyeri László úrnál. Az ünnepség Endrődön kezdődik 8 óra 30-kor a Szent Imre templomba, majd a Takarékszövetkezet új épületének átadása és az okt. 23.-diki ünnepség után Gyomán folytatódik, a Katona József Művelődési. Házban, és a városi képtárban, ahol Dr. Isépy Tamás képviselő nyitja meg Latorcainé Újházi Aranka ikon kiállítását. Diszvendég lesz Habsburg György utazó nagykövet. Közös ebédrel ér véget a program. Az ebéd befizetése szintén a polgármesteri hivatalban intézhető.

Császárné Gyuricza Éva

Közlemények

Dr. Tímár Gyöngyi ügyvéd

(5500. Gyomaendrőd, Szabadság tér 3.

T: 66/282.784., 30/911.7982.)

Ügyfélfogadása:

hétfő: 8 – 12 óráig

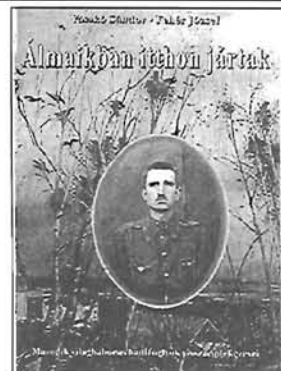
szerda: 8 – 12, 14 – 16 óráig

péntek: 8 – 12 óráig.

Még kapható...

Vaszkó Sándor, Fehér József: „Álmaikban itthon jártak” c. könyve, mely a második világháborús hadifoglyok hazatéréséről szól.

Megvásárolható: Hunya Alajosnál Gyomaendrőd Fő út 192. sz. alatt.

* HÍREK, KÖZLEMÉNYEK * HÍREK, KÖZLEMÉNYEK * HÍREK *

Szeptembertől kapcsolatügyelet a Családsegítő Központban

Ennek az új szolgáltatásnak a bevezetésével hatékonyabb segítséget szeretnénk nyújtani a felbomlott családoknak a válás megrázkódtatásának elviseléséhez, és a gyermek – szülő közti kapcsolat megtartásához, javításához.

A család felbomlása után a szülők már nem élnek együtt, ennek ellenére anya, apa, nagyi és a testvér továbbra is nélkülözhetetlen a gyermek számára. Ebben a nehéz, megterhelő időszakban különösen fontosá válik a velük való kapcsolattartás, mivel a gyermek hirtelen vágyódni kezd a kisgyermekként megélt stabil, minden vágyát kielégítő családi fészekre. Lehet, hogy a szülő már másképpen viszonyul egykori partneréhez, gyermeke azonban ugyanúgy ragaszkodik hozzá. A szülőknek nem szabad megfeledkezni arról, hogy a házasság felbomlásával csak a házastársi funkció fejeződik be, de a szülői állapot nem ér véget.

A kapcsolatügyelet célja:

- A szülők a kapcsolatügyelet segítségével közösen találják meg a kapcsolattartás mindenki számára elfogadható módját.
- Ismerjék meg a válás pszichológiai folyamatát, legyenek tisztában a gyermekek válaszreakcióinak mélységével.
- Értsék meg, mit jelent a gyermek számára a családi kapcsolat egyensúlya, annak felbomlása.

Szolgáltatásaink:

- Barátságos, otthonos légkör, ahol játékok, mesekönyvek várják a gyermeket.
- Semleges hely biztosítása a gyermekkel való találkozáshoz a kapcsolattartás vitás eseteiben.
- Szakmai segítség a család tagjainak a nevelési problémákkal kapcsolatban.

Munkatársak:

- Pszichológus,
- Család konzulens

Szolgáltatásainkat igénybe veheti szülő, gyermek, nagyszülő, pedagógus, gyámhatóság, ügyvéd.

Első találkozásokor megbeszéljük a problémát, tájékoztatjuk az érdeklődőt az ügyelet munkájáról, szolgáltatásairól.

Második alkalommal a szülők és az ügyelet munkatársa megkötik a kapcsolattartási megállapodást, melyben rögzítik, hogyan szeretné mindkét partner a gyermekkel való találkozást biztosítani.

A szolgáltatásról érdeklődni lehet a Családsegítő Központ irodájában Gyomaendrőd, Fő út 2. szám alatt, vagy a 282-560 telefonszámon munkaidőben.

A szolgáltatás ingyenes, és hét végén is igénybe vehető.

*Csikely Erika
Intézményvezető*

Magyar Vöröskereszt Gyomaendrődi Szervezetének felhívása!

Használt, de jó állapotban lévő ruhaneműit lomtalanításkor ne a kukába ürítse! Segítsen a rászorultakon azzal, hogy a használaton kívül helyezett holmikat átadja a Vöröskereszt helyi irodájának továbbítás céljából.

Főleg iskoláskorú gyermekek ruházatára van legtöbb igény! Adományok átvétele: Fő út 210. Gyógyszertár.

2000. október 9-én 8 és 12 óra között városi véradó napot szervezünk, melyre szeretettel várjuk az új és régi véradóinkat a Katona József Művelődési Házba.

Fiatalkok!

A Bethlen Gábor Szakképző Középiskola október 26-án 8 és 11 óra között ifjúsági véradást szervez. Minden fiatalt és a 18. életévét betöltött első véradót szeretettel várunk a Hősök útja 40-be.

A Községi Ház október havi programja

3-án 9-16 óráig Könyvvásár
5-én 10 órakor Gyerekműsor a szegedi Grimm-Busz színház előadásában
11-én 17 órakor Cukorbeteg klubja
21-én 18 órakor Magányosok klubja

Civil csoportok foglalkozásai:

I. sz. Nyugdíjas klub hetente hétfőn 18 órakor
Magányosok klubja hetente szerdán 18 órakor
Cukorbeteg klubja minden hónap második szerdáján 16.30 órakor
Gazdakör hetente csütörtökön 18 órakor
Aerobic hetente hétfőn és csütörtökön 18 órától
MKDSZ minden hónap első hétfőjén 18 órakor
FKGP minden hónap utolsó szerdáján 18 órakor

Bővebb felvilágosítás kérhető az Endrődi Községi Házban.
Gyomaendrőd, Blaha út 21. Telefon: 386-917.

Roma Községi Ház programja

Szeptember végétől hegesztő, varró és számítógépes tanfolyamok indulnak a Községi Házban a BRMKK (Békéscsabai Regionális Munkaerőfejlesztő és Képző Központ) szervezésében. Térítésmentes tanfolyamokra elsősorban a munkanélküliek jelentkezését várjuk.

A képzések 20 főtől indulnak. A jelentkezők OKJ-s bizonyítványt kapnak a szakmá elsajátításáról.

Az endrődi lakossághoz!

Mint köztudott, az endrődi Hősök terén 1990-ben felállított második világháborús emlékművön a hősi halottak névsora az eltelt évek alatt komolyan megrongálódott.

Az emlékművet az önkormányzat pályázati úton próbálja helyreállítani oly módon, hogy a neveket – a további rongálódást elkerülendő – márványtáblára vésetik fel.

Mivel a rendelkezésre álló összeg a helyreállításához nem elegendő, ezért az Endrődiek Baráti Köre és a Honismereti Egyesület az alábbi kéressel fordul a lakossághoz:

Akinek hozzátartozója van a hősök között, vagy kötelességének érzi, és módjában is áll anyagilag segíteni az emlékmű helyreállítását, kérjük, segítsen.

Nevenként kb. 2000 forintba lesz szükség. Az összeget be lehet fizetni személyesen, vagy postai úton:

-személyes befizetést elfogad: Gyuricza Zoltánné, Zöldfa utca 3.

-A postai feladás címe: Honismereti Egyesület Gyomaendrőd, Szélmalom u.22.

A felújított emlékművet 2001. májusában szeretnénk avatni. A Honismereti Egyesület és az Endrődiek Baráti Köre pénzzadományai mellé várjuk a civil szervezetek és vállalkozók segítségét is. A befizetett összegről adólevonásra jogosító igazolást adunk ki.

Az endrődi templom búcsúünnepéje november 4-én, szombaton délelőtt 10 órakor lesz. Mise után ünnepélyes utcai körmenetet tartunk. Ez alkalmából emléktáblát helyezünk el a templomban, és áldunk meg **P. Hunya Dániel SJ** emlékére, aki a papnevelésnek meghatározó egyénisége volt. Száz évvel ezelőtt Endrődön született. Szeretettel hívunk és várunk mindenkit, a vidéken élőket is kérjük, jöjjenek haza. Búcsúünnepünk legyen az endrődi családok ünnepe is.

Kitüntetések

Szeptember 24-én, Szent Gellért vértanú püspök, az egyházmege védőszentjének ünnepén Gyulay Endre püspök úr Szent Gellért Díj ezüst fokozatával tőntette ki **Kiss Pálné** tanítónőt, a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola korábbi igazgatóját.

Sóczó Géza hunyai és endrődi hitoktató kiváló munkájáért Jubileumi díjat kapott..

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelvéd billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álunk,
s ivadékainkba szebb Jövő!

Tímár Máté

Dr. Ugrin Vendel

(1911 - 1976)

Szülei: Ugrin Vendel és Kovács Eszter nyolc gyermekes szülők, földműveléssel foglalkoztak. Vendel iskoláit Gyulán, majd Mezőtúron végezte, hol 1931-ben érettségizett. Anyagi nehézségek miatt állást vállalt Dr. Haller József endródi ügyvéd irodájában. Nála négy évig dolgozott, míg az ügyvéd Endródról el nem költözött. Következő munkahelye a Községháza volt, ahol két évig ingyenes állást vállalt, annak reményében, hogy lesz üres állás, amit ő fog megkapni. Időközben levelezőn elvégezte a jegyzői tanfolyamot, s annak sikeres befejezése után segédjegyzői állást kapott. Gyám, hagyatéki és anyakönyvvezetői osztályon dolgozott, később a községi igazolóbizottság jogi tanácsosa lett. Az idő ha-

ladtával a kolozsvári egyetemen az államtudományi diplomát szerzett. Sajnos ez idő alatt, tanulás közben súlyos vesebetegséget kapott. Eltávolították egyik veséjét, melyet hosszú gyengeség követett. Felgyógyulása után felvételt szerzett a szegedi jogi egyetemen, ott befejezve tanulmányait, jogi diplomát nyert. Endródon 1955-ben nyitotta meg ügyvédi irodáját, hová bizalommal jöttek az emberek, ismerve a községházáról szerénységét, önzetlenségét.

1938-ban megnősült. Felesége Duda Klára, Duda Lajos és Juhász Erzsébet leánya, akik nyolcan voltak testvérek. Felesége, aki 20 évig volt éttermi üzletvezető, sokat segített munkájában, s tanulmányai elvégzésében is. Házasságuk a sok küzdelem ellenére is nagyon szép volt.

A forradalom kitörésekor a község válságba került. Vendel betegágyban feküdt, amikor küldöttség jött érte, hogy menjen a Tanácsházára rendet teremteni. Bár felesége tiltakozott, a második küldöttség már vitte magával Vendelt. Két hét alatt sikerült a rendet megtartani, s a forradalom leverése után nyugodt szívvel adta át a hatalmat a volt vezetőknek. A kommunista vezetők hálálkodtak, s köszönték, hogy egy pofon sem csördült el. A halatom azonban hű volt önmagához, hálálkodás ide- köszönet oda, Vendelt a forradalom leverése után két héttel az egyik éjjel letartóztatták, ismeretlen helyre hurcolták, lakását feldúlták, s ezt követte 1 év börtön. Ennek szenvedéseit leírni nem lehet! Vendel nem volt forradalmár, de hazafi, mégis snylódnie kellett az ÁVH börtönében. Végül bűncselekmény hiányában fölmentették, de az Ügyvédi Kamarától működési engedélyét hosszú idő múlva kapta vissza. A börtönből szabadulva a Híradástechnika Szövetkezet pénzügyi osztályán nyert elhelyezést az akkori gazdasági igazgató (lapunknak jelenleg főszerkesztője) jóvoltából. Amikor ügyvédi praksisát ismét gyakorolhatta még évekig jogtanácsosként működött. Nyugdíjának békés napjait azonban hosszú betegsége, majd halála törte meg.

Drága emléke örökké megmarad mindazokban, akik szerették, tisztelték.

Ugrin Benő

Miserend és megemlékezések halottainkról

(november 1. munkaszünet, ezért alakulnak így az időpontok)

Endrőd	november 1. szerda	november 2. csütörtök
mise	8. 17*	fél 8
szarvasvégi temető	14	
központi temető	15	
gvomavégi temető		fél 12

*Az esti mise az egyházközség elhunytjaiért lesz, mise után ima a hősök emlékműveinél

Hunya	november 1. szerda	november 2. csütörtök
mise	10	17
köztemető	11	

*Madri Zoltán cipőkészítő-
fogtechnikai és kereskedelmi
Kft*

Telephely: 5502 Gyomaendrőd, Fő út 45.

Telefon: (66) 386-578

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók

Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44.

Telefon: 386-909

TÖRTÉNETEK A RÉGI GYOMÁRÓL VIII.

Léváltári gyűjtésem alkalmával nagyokat derülvén régvolt eleink huncutságain, emelkedett hangulatban jegyzeteltem sebten kis cédulákra a kutatási tárgyhoz akkor éppen nem tartozó vidám történeteket, eseményeket. Íme, itt az alkalom, gondolom én s közreadom:

1803. esztendőben augusztusban

„Tokai János panaszollya, hogy a közelebb múlt napokban a' Józsa András házában lakó Nyíri Jánosnéhoz menvén, erre reá ütögetett, e' pedig a' Nénnyével Józsa Andrásnéval együtt ötöt előfogván jól megverték egyrészt, másrészt a' czombját is öszve harapdálták, no meg a' családfáját igencsak megcsavargatták, monyaival egyberontották (monya=here), idesannya egy álló hétig borogatta volt savanyó káposztalével...”

1806. szeptember. „Oláh Kata fija Ferenc Szilágyi Péternél lakván, az ősszel szórt szem hordáskor a' Vermeshátonn jól fel pályinkázván magát, a' mint kifelé mentek volna a Praeceptorral (= tanító, vagy parancsnok) együtt 4 lóval szekérrrel sebessen nyargalván egy Ló el esett s a' lába ketté tört mely törés miatt meg is döglött.”

1816. július 12. „Borzétei István felesége ellen, mint tolvajos és káromkodó ellen panaszt emelt Katona Nagy Andrásné Püski 'Sofia, hogy említett fejrészemély az ajtáját görbe kúlsal kinyitván, záratlanul lévő Ládából el loptott egy fekete virágos fátyolt, egy Láng szín Sellyem kötöt, veress keszkenőt, 2 darab kotzkás két-két rőfös pántlikát, ez sem volt elég még fél véka buzát is el el hordogatott a Sutból, 4 pászma fonalat a házból a rúdról ellopott, főre való lentsés keszkenőjét.”

1820 március. „Gál János 4/8 földes Colonus (telkes gazda) folyamodványa az ügyben, hogy Csapó János szomszédja Botlik Márton szomszédal szemek láttára a regulatios czövekeket, melyeket az Csapó János udvarából Gálnak mértek ki, kihúzáván kihúzta, és áthajigálta, mondván; Te megmond Gazdádnak Disztórom adta teremtette, hogy az udvaromat ne czövelketesse, mert meg czövekelem én ötöt, ugy, hogy

míg a' világon él is, meg emlegeti. Ű hozzá fog oda építkezni. Csapó János panaszt tett hát Nagy Kasznárnál. A Kasznár Gált maga elé rendelte és baltáját emelgetve kiabálja Majd meg mutatom én b...m a' nagy fejű Szamárlelkedet, hogy ki parantsol! Gál instálja Nemzetes Főbíró Urat s Előljárókat tegyen igazságot dolgában.”

1803. Szeptember 27. „Gyomai Káplán Úri Sándor, a' múlt esztendőbeli Canonica Visitatio alkalmatosságával vádoltatott a' jelen volt Külső Ekklesiái Előljáróktól ezekkel: - mert Gyülekezet előtt ilyet szólván - ;

1./ A' 1 Pokolbéli kinok nem egyébben fognak állani hanem ebben, hogy a' Gonoszok a' Jókkal együtt lévén, mikor ezek vigadnak azok akor amazok szomorkodnak (ti. a' jők szomorkodnak majdan).

2./ Az idvesség nem a Krisztus érdeme vagy elégtétele által, hanem az Istennek Irgalmasságából vagyon.

3./ Maga az Isten rontotta meg először a' 2 dik Parantsolatot, mikor Emberi formában megjelent és a' Sátorban Kérubimokat tsináltatott.

4./ Az Krisztus meg rútitotta a' maga Istenségét a' Megtestesülése által.

5./ A' kik a Pokolról ez előbb mondott beszédét neheztelik, azok innét ki-mehetnek (ti. a templomból).

6./ Az Imádság előtt való Invocatiokat Sokszor az

pro tempore Énekek-Éneke-ből formálja, de ugy hogy érthetetlen, botránykötő.

7./ Illyés nem ragadtatott fel, hanem a' Mennykő ütötte meg.

Kéretik a Nagy Tiszteletű Egyházi Előljáróságtól ezen méltatlan személy elleni inquisitio. Az Ekklesia népe Gyomán ezt nem szenvedheti, innet kitararittassék, motskos lelkű, motskos száju méltatlan szolgálja.

Végzés; Ugy előre ment Úri Sán-

dor Káplán a Köz Nép és az Előljárók közt való Szakadásban is annyira hogy nem lehet az Ű Kegyelme Gyomán való lakásának idején reménykedni, hogy az Előljárók és a' Köz Nép között egység legyen. A' tiszteletes Tractus (Egyházmegye) ezeken az okokon nem tartja arra való embernek Úri Sándort, hogy valaha is Gyomán szolgálhasson. Azért pedig, hogy Vallásunkkal nem egyezőket s ellenkezőket tanított minden Gyomára való tekintet nélkül is a' XI és XII Canonok szerint a Szent Hivatal folytatásától egészen felfüggesztették. Gyarmathi Sámuel A Békési Tractus Hites Nótáriussa. Szentesen. 1803. oct. 25.”

„1830-ban tartották az első országos vásárt Gyomán amikor a túriak - akik régebbi vásártartók voltak - a vásárt szét akarták verni, de ez a tervük nem sikerült s ők vonultak el véres fejvel Gyomáról. A verekedésbe bekapcsolódott Erős Nagy András gyomai lakos, akit Toldihoz hasonlítottak nagy erejével. Amikor egy túri legény a Nagy András kezébe lévő Furkós botot megfogta, azt az embert András a bottal együtt messzire elhajította. Amikor András aratott csak egyszer fente meg a kaszáját s kaszált egész nap akkor is ha tövestül jött ki a búza földjéből. Egyszer a kocsija kereke eltört, megfogta a tengelyt, s hazáig fel-emelve tartotta úgy hajtott haza rakott szekérrrel.”

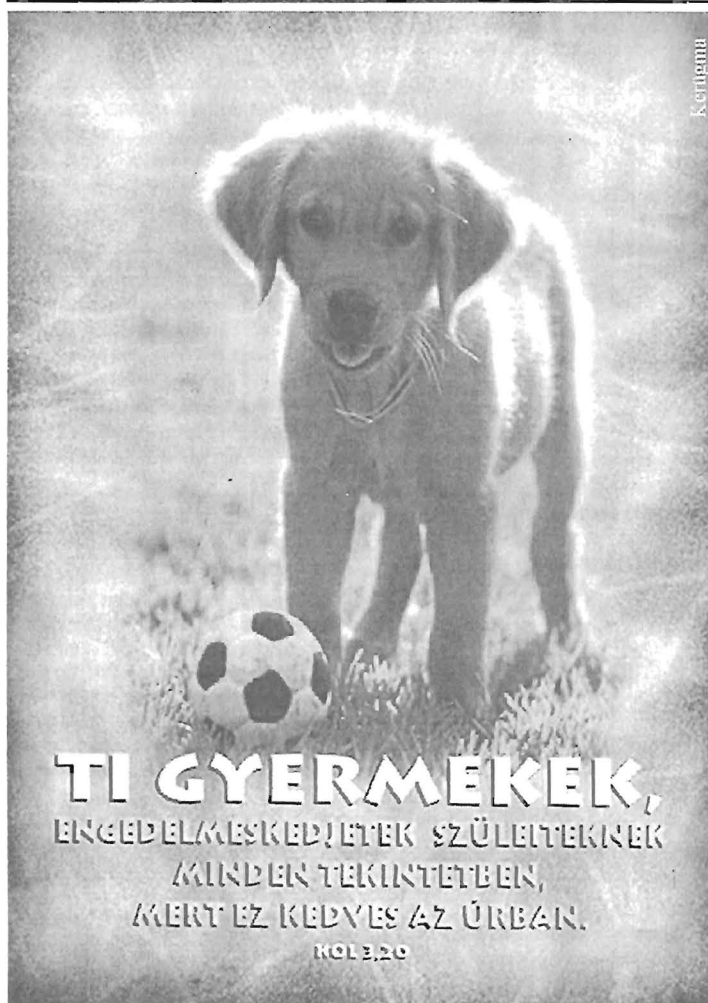
Cs. Szabó István

Mindent egy helyen a Piktör Boltban!

Gyomaendrőd, Fő út 212.
(telefon: 66/283-079)
Dévaványa, Árpád út 47
(telefon: 483-318)

Kaphatók:

Festékek, lakkok, ecsetek,
Szerszámok, zárok, vasalások, és linóleumok.
Padlóburkoló lapok minta után,
hozzá ragasztók, fugázó aljzat kiegyenlítő,
TIKKURILA Számítógépes színkeverés.
Több mint 2000 színből választhat!

TI GYERMEKEK,
ERDEBELMESKEDJÉTEK SZÜLETEKNEK
MINDEN TEKINTETBEN,
MERT EZ KEDVES AZ ŰRBAN.
KOLCZO

Katolikus oldal

OKTÓBER HÓNAP ÜNNEPEI

1. vasárnap: Évközi 26. vasárnap
2. hétfő: Szent Örzőangyalok
4. szerda: Assisi Szent Ferenc
6. péntek: Szent Brúnó áldozópap
7. szombat: Rózsafüzér Királynője
8. vasárnap: Magyarok Nagyasszonya
9. hétfő: Szent Dénes püspök és társai vértanúk
15. vasárnap: Évközi 28. vasárnap
16. hétfő: Szent Hedvig
17. kedd: Antiochiai Szent Ignác püspök, vértanú
18. szerda: Szent Lukács evangélista
19. csütörtök: Keresztes Szent Pál áldozópap
22. vasárnap: Évközi 29. vasárnap
23. hétfő: Kapisztrán Szent János áldozópap
24. kedd: A Szegedi Székesegyház felszentelési évfordulója
25. szerda: Boldog Mór püspök
28. szombat: Szent Simon és Júdás Tádé apostolok
29. vasárnap: Évközi 30. vasárnap - missziós vasárnap

Bemutatjuk

„Ha szeret az ember, mindenre kész!”

Sorozatunkban Katona Imréné (Hornok Cecília) – ahogyan mindenki nevezi, Ceci néni (71 éves) – mutatom be Önnek, Kedves Olvasó. Egyben legyen ez egy köszönet mindazért a szolgálatért, amit egyházunkért, egyházközségünkért tett több éven át.

Gyomaendrődön, az Október 6. lakótelepen él, fiával, Lászlóval együtt.

Sokan megkérdezik az egyházközség hívei közül, hogy mi van Ceci néniel, miért nem látjuk az endrődi plébánián segítenie.

Sajnos, egészségi állapotom már nem teszi lehetővé, hogy a plébánia konyháján helyi álljak, pedig nagyon szerettem ott lenni. Tudod, megtanultam azt, hogy mindig megbízhatónak és becsületesnek kell lenni, ez nagyon fontos. A másik pedig az, hogy második otthonodnak érezd a munkahelyed, mert csak így lehet jól végezni a sok munkát.

Tulajdonképpen mit tetszett csinálni?

Háztartást vezettem, amibe minden beletartozott: főzés, sütés, takarítás, mosás, vasalás... és amit éppen még csinálni kellett.

Hány évet töltött az egyház (egyházközség) szolgálatában?

Nyugdíjba menetelem után még 15 évet dolgoztam az egyháznál, mert korábban az ENCI konyháján voltam.

- Szerette ezt csinálni?

Igen. A plébánia munkatársai sokat segítettek nekem, tiszteletükkel bizonyították, hogy szeretnek. Ebben minden benne volt, ami megkönnyítette a munkámat. A másik pedig: azért dolgoztam éppen itt, mert lelkemhez ez állt közelebb.

- Szokta egyedül érezni magát?

Nem, soha. A Gondviselés kegyelmét mindig éreztem. a legboldogabb akkor vagyok, ha a családomban béke és szeretet van. Nem vagyok (vagyunk) egyedül, a családom a jó szomszédok és a sok jó barát, akik körülvesznek bennünket.

- Minek örül a legjobban?

Annak, amikor az egyik ember segít a másikon, annak, amikor elültetek egy fát... mindennek, ami Istentől van.

- Volt-e rossz az életében?

Mindig sokat dolgoztam, és természetesen a dolgom. Nem volt időm azon gondolkodni, hogy mi a rossz, mert a rosszat mindig türelemmel viseltem. Nekem az a legrosszabb, ha valakit szenvedni látok, és nem tudok rajta segíteni.

- Az igen nehéz élethelyzetekben Ceci néninek mi adott erőt az újrakedzéshez?

Az Istenbe vetett hitem, és az ember szeretet. Minden nap imádkozom, és olvasom a Szentírást, ami mindenre megadja a választ, és erőt ad mindannyiunknak.

- Mivel töltik napjaikat?

Minden nap ellátom a háztartást, és mindig azon vagyok, hogy gyermekemnek jó legyen mellettem. Ez minden időmet kiölti. Sokat beszélgetek Istennel, és mindig arra kérem, hogy másoknak, szeretteimnek, az embereknél jobb legyen.

- Mit üzen az ifjúságának?

Minden egyes fiatal a Jó Istenbe vetett hitet gyakorolja, a másik pedig: a szeretet hassa át lelküket, és akkor jól tudnak tenni másoknak. Ha nem ezt teszik, a föld és az emberiség elpusztítja önmagát.

Üzenem: „a szív nem ott él, ahol van, hanem ott, ahol szereti!”

Köszönöm a beszélgetést. Isten adjon Ceci néninek és családjának sok erőt és jó egészséget.

fr. Ungvölgyi János

OKTÓBERI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és este 6 órakor, hétköznap reggel fél 8-kor. Október estéin 5-kor rózsafüzér.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

október 8. és 22., vasárnap fél 12.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor. Kedden, csütörtökön, elsőpénteken és szombaton este 5-kor. A szombat esti vasárnapi előesti mise. Október estéin fél 5-kor rózsafüzér.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap reggel 8-kor, szombaton 17 órakor. Októberi rózsafüzér a mise után.

Prokop Péter: Magyarok Nagyasszonya

Magyarok Nagyasszony ünnepén

arra a boldog és számunkra, magyarok számára sorsdöntő történelmi eseményre emlékezünk, hogy első Szent Királyunk, Szent István hazánkat és népünket a Szűzanya oltalmába ajánlotta. Amint az Úr Jézus is, halálában tette minden ember édesanyjává az Ő édesanyját, úgy Szent István is halálós ágyán intézkedett, hogy legyen nekünk magyaroknak is az eljövendő történelmi viharok között minket szerető és oltalmazó pátrónánk a Szűzanya.

A vértanú lelkületű, népét és hazáját halálosan szerető Mindszenty bíboros mondta egyik szentbeszédében: Hazánk 1000 éves fennállása a legnagyobb talány. Nem omlott össze, seibeiből kigyógyult, pedig elfolyt a vére. Ez csak azzal magyarázható, hogy betegágyánál a Magyarok Nagyasszonya örködött.

Azok a magyarok, akik népünket, hazánkat eredményesen szolgálták. a legtöbbén Mária-tisztelő magyarok voltak, Szent Istvántól kezdve Mindszenty bíborosig. Mi szegény és sokat szenvedő magyarok mindig jobban számíthatunk a Szűzanya segítségére, mint más nemzetek segítségére.

Az oldalt szerkesztette: Iványi László plébános

Széchenyi terv kereszténydemokrata szemmel

A helyi Kereszténydemokrata Szövetség a Pro Patria Összefogás Egyesülettel közösen fórumot szervezett. Eljött e rendezvényre 5 országgyűlési képviselő, egy államtitkár, és a közlekedési és vízügyi miniszter úr kabinet főnöke, valamint a megyei Közit Felügyelőség vezetője.

és az ország függetlensége szempontjából. Ezekből az értékekből csak egyet emelt ki – időhiány miatt – a szociális igazságosságot, ami több mint a szociális biztonság. Ez azt jelenti, hogy minden erőfeszítést meg kell tennünk, hogy az országban ne legyen munkanélküli, és ne legyen nélkülözés! A munkanélküli úgy érzi, hogy hontalan a hazájában, a nélkülözők pedig jogfosztottnak, és kifosztottnak érzik magukat. Nem szabad feladni a legmagasabb tudás megszerzését, a kutatásokat, de ugyanannyi energiát kell fordítani arra, hogy mindenki eljusson odáig, hogy dolgozhasson, és ne legyen nélkülözés, mert az rendkívül káros az egyénre, az egyéniségre és az országra. Sajnos szegénység mindenütt volt és van a világon. A kereszténydemokrácia alapja, és célja hogy a szociális igazságosság minél jobban érvényesülhessen. Véleménye szerint nincsenek jobb oldali, vagy baloldali értékek, hanem abszolút értékek vannak, amelyek megvalósíthatók a közéletben.

Befejezésül hangsúlyozta, hogy véleménye szerint 2002-ben közös nemzeti össze fogással, ezzel a szellemiséggel az Európai Unió teljes értékű hasznos tagjai lehetünk, nagy nemzeti örökségünknek megfelelően.

Dr. Latorcai János:
A Kormány Széchenyi terve

Hogy mi is az a Széchenyi terv, ezzel a kérdéssel kezdte az előadását dr. Latorcai János, a Parlament Gazdasági Bizottságának elnöke. Mielőtt a magyar gazdaság előnyeit és hátrányait taglalta volna a Széchenyi terv tükrében, Latorcai úr szokásához híven egy, a témához illő, Széchenyi mondást idézett:

"Ha a teremtés útját járód, s nem a tagadását, jó úton jársz."

Szubjektív rangsorolással az alábbiak szerint ismertette a magyar gazdaság egy évtizedes eredményeit, öröklött nehézségeit, azok várható megszüntetésének módjait, és idejét.

Magyar gazdaság előnyei:

1. HATEKONYSÁG növekedése, amit a meglévő magyar szakmai szellemi kapacitás tesz lehetővé. Ennek köszönhető, hogy az ország termelékenységben, hatékonyságban 1993-tól évi több mint 10%-kal növekedjék.

2. NÖVEKEDÉS, amely rendkívül dinamikus és eredményeként, az 1988-tól 1990-ig összeomlott gazdaság talpra állt, átalakult, modern szerkezetű, új típusú, versenyképes gazdasággá. Ma a termelés 76 %-a nyugati export, de ennek bizonyos a negatív oldaláról még lesz szó.

3. POLITIKAILAG KISZÁMÍTHATÓ KÖRNYEZET, ami a külföldi tőke befektetők szempontjából meghatározó. Ez első sorban annak köszönhető, hogy az eddigi kormányok mind kitöltötték a mandátumukat.

4. MAGYARORSZÁG BEFEKTETÉSI CÉLORSZÁG lett, 10 év alatt ide jött a Közép és Kelet Európai térség befektetésének 36%-a, ami 24 milliárd dollár. Sajnos ez nem mind a gazdaság fejlesztését szolgálja, hanem költségvetési hiányok pótlását, részben szociálpolitikai célok megvalósítását. Ennek a tőkének és a technikai váltásnak az eredménye, hogy a munkanélküliség ma már 7.5%. Az 1995-97 év feszített restriktív családelles politikájának eredményeként a reálbér csökkenés 97 év végén megállt, és utána megindult a növekedés, és nőtt a vásárlóerő, és a lakosság megtakarítása.

5. KÖLTSÉGVETÉS HIÁNYA a bruttó hazai össztermék 3.6%-a, ami soha nem volt ilyen kedvező.

Magyar gazdaság hátrányai:

1. A LAKOSSÁG FOGYÁSA, ami nem is gazdasági, hanem inkább társadalmi folyamat, még is ez említendő az első és a legnagyobb problémaként. Hiszen, ha az emberek nem bíznak a saját jövőjükben, nem vállalnak gyermeket, akkor ennek a kiküszöbölése csak hosszú idő alatt lehetséges.

2. A NÖVEKEDÉS NEM ÁLTALÁNOS, a multinacionális cégek adják a ¾-ét, amelyek mintegy 150 ezer embert foglalkoztatnak. A hagyományos magyar gazdaság nem tudott olyan hatékonyan és dinamikus növekedni, az ott foglalkoztatottak száma, több mint 3,5 millió. Nagyon fontos a multik jelenléte, de a kis és középvállalatoknak is fel kell tudniuk zárkózni a növekedésben. Ennek egyik formája, hogy ne csak bérmunka foglalkoztatás legyen, hanem, beszállítói háttérparra és a magyar szellemi tőkére, és a kutatási eredményekre is nagyobb mértékben számítsanak.

3. AZ ORSZÁG SZÉTSZAKADÁSA A FEJLŐDÉSI LEHETŐSÉGEK SZEMPONTJÁBÓL, sajnos az infrastruktúra jelenlegi színvonalra csak hosszú idő alatt változtatható meg. A hátrányos helyzetű keleti megyékben soha nem lesznek olyan jó lehetőségek, mint például a nyugati megyékben. Szükség van a kiemelt regionális fejlesztésekre.

4. AZ ORSZÁG ADÓSSÁG ÁLLOMÁNYA, amelynek a jelenlegi szerkezete már nem változtatható meg, hiszen a nettó külső nemzetközi adósság állomány 1,5 milliárd dollár. Viszont a belső adósság állomány olyan magas, hogy annak egy évi kamata 800 milliárd forint, ami az éves költségvetés egytizede.

A gazdaság fenti nehézségei elmaradt eredményeztek: az infrastruktúra területén az autópálya építésben, a kutatás-fejlesztésben, oktatásban, egészségügyben, lakásépítésben, turizmus fejlesztésében, kis és középvállalatok fejlesztésében, és a régiók főleg a leszakadt régiók fejlesztésében

A Széchenyi Terv ezeket az elmaradt területeket kívánja fejleszteni, a 2 éves költségvetési terv szemléletében, egy komplex gazdasági tervezésben többlet forrás biztosításával, az alábbi fő címekben:

1. Infrastruktúra fejlesztése, ezen belül autópálya építés 20 milliárd forint
2. Oktatás, egészségügy, kutatás-fejlesztés 45 milliárd
3. Lakásépítés (kedvező hitelekkel) 200 milliárd
4. Turizmus fejlesztése 16 milliárd
5. Beszállítói program, kis és középvállalatok fejlesztése 43 milliárd
6. Regionális fejlesztések, kiegyenlítő politika megvalósítása 10 milliárd

Az előadást követően Soltész Miklós úr a Közlekedési és Vízügyi miniszter kabinet főnöke, Vantúra Gyula úr a Megyei Közitkezelő Kht igazgatója, Dr. Lakner Zoltán úr az Egészségügyi és Szociális Minisztérium helyettes államtitkára, valamint Dr. Rapcsák András országgyűlési képviselő, Hódmezővásárhely polgármestere szólaltak fel. Összegző és értékelő előadást Csenger Zalán Attila mondott. Ezen előadások ismertetésére a következő számunkban kerül sor.

Megtisztelte jelenlétével a fórumot a helyi és több település polgármestere, és nagyon sok más érdeklődő.

Vaszkó András a helyi MKDSZ elnök üdvözlő nyitó beszéde után elsőként Dr. Varga László parlamenti képviselő szólt a jelenlévőkhez, akit az újságunk előző számában köszöntöttünk, állami kitüntetések alkalmából.

Varga László: A kereszténydemokrácia, mint élő, irányító eszme

Előadásában nem napi politikai kérdésekkel foglalkozott. Rávilágított arra, hogy miért a kereszténydemokrácia az élő irányító eszme a jelen évszázadban, és évezredben. Elmondta, hogy azokban az országokban, ahol a kereszténydemokraták vannak hatalmon, ott soha nem üldözték az embereket. Hangsúlyozta, hogy most, az új országunk építésében mindenkinek részt kell venni, bárholon jött, és bármilyen volt is a felfogása. Csak mindenkinek észre kell vennie, hogy mik az építő erők, mik azok, az építő eszmék, amik előbbre viszik az embereket. Egyedül a kereszténydemokrácia az, amely nemzetközi vonalon meg meri vállalni, hogy egymással szemben a felebaráti szeretet szellemében kell gyakorolni a politikai jogainkat. Nincs üldözése, vagy bármilyen formájú hátráltatása annak, aki ezt nem vállalja meg, de tudomásul kell venni, hogy az évezrednek is élő irányító eszméje a kereszténydemokrácia, amit ma Magyarországon a Magyar Kereszténydemokrata Szövetség valósít meg, ahol a régi Demokraták Néppárt élő képviselői is ott vannak, és átruházták a jogaikat. Ez a szervezet viszi tovább a FIDESZ-szel együtt, azokat a gyakorlati és eszmei feladatokat, amire hazánknak szüksége van. Megemlítette, hogy a FIDESZ is változáson menve át, be fog lépni az Európai Néppártba, ami az európai keresztény pártok tömörülése. A FIDESZ-nek ez nem lesz könnyű lépés, de biztos, hogy történelmi jelentőségű. A miniszterelnök is felismerte azokat az értékeket, amelyek előbbre visznek. Ennek alapján ki merete jelenteni, azon véleményét, - mondván, még ha megröjök is érte, - hogy a jelenlegi miniszterelnök az ő értékítélete szerint kereszténydemokrata. Hangsúlyozta továbbá, hogy nem az ellen küzdünk, hogy bárkinek is más a véleménye, hanem azért, hogy azok az értékek, amelyek beváltak, azt hasznosítsuk, gazdaságilag és kulturálisan,

Történelmünk nagyjai

Eötvös József az első magyar kormány minisztere 1813 - 1871

A család első ismert őse Miklós 1696-1717. A bíróságot Mária Teréziától kapták 1768-ban. József Budán született 1813. szeptember 3-án. Demokratikus, hazafiás neveletésben részesült. 1831-ben aljegyző, 33-ban ügyvédi vizsgát tesz 35-ben kancelláriai jegyző. Fiatalon bejárta Német, Franciaországot, Angliát. Részt vett az 1848-as reform mozgalmakban. Irodalmi tevékenysége közül legismertebbek: Falu jegy-

zője. Magyarország 1514-ben. A Kisfaludy Társaság 1847-ben elnökevé választja. Az első felelős magyar kormány vallás és közoktatásügyi minisztere. A Batthyány kormány lemondása után külföldre távozik. 1867 februárjában Andrássy minisztériumában átvette ismét a vallás és közoktatásügyi tárcát. Ezzel lehetősége nyílt régi ideáljai megvalósításának. Legfontosabb alkotása népiskolai törvény. 1871. február 2-án Pesten hunyt el az újja született magyar nemzeti élet legkiválóbb alakja.

Gábor Áron honvédeőrnagy 1814 - 1849

Székely katonacsaládból származott. 1810 körül született Bereczken. Mint katona Gyulafehérvárott szolgált a tüzérségnél. 1848. december 6-án császári csapatok törtek be Erdélybe. November 5-én a székelyek súlyos vereséget szenvedtek. Gábor Áron, mint kiszolgált tüzér önképzés útján szerezte meg az ágyúöntő mesterséget. A Háromszéket támadó császáriakat a hidvégi csatában Gábor Áronnak már két hat fontos ágyúja futamította meg. Sok csatában vett részt. 1849-ig 70 ágyút öntött

munkatársaival, de lőszerrel s más hadianyaggal is ellátta az erdélyi hadsereg katonáit. Mint őrnagy esett el a kőkösi hid és Uzon közt 1849 július 2-án.

Lázár Vilmos honvédtábornok 1815 - 1849

Erdély legnevezetesebb családjainak egyike. A család kihalt gyalkúti ága 1729-ben nyert báróságot, 1702-ben pedig grófságot. Vilmos, honvédezredes Nagybecskerekben született. Fiatalon a 34-ik gyalogezredben szolgált. Később, mint hadnagy az 1. huszárezredben. Kilépvén a katonaságból zemléni birtokain gazdálkodott. 1848. ban, már nős és családapa volt, amikor honvéd lett, először, mint százados, később a 9. hadosztály 2. dandár parancsnoka. Részt vett az északi megyék védelmében.

később a temesvári ütközetben. Augusztus 19-én Lichtenstein osztrák altábornagy amcsztíát ígérve szólította fel a fegyverletételre. Ő a vérontást elkerülvén letette a fegyvert, de a többi főtiszttel együtt Aradra vitték, ahol osztoznia kellett az "aradi tizenhárom" sorsában.

Görgy Artúr honvédtábornok 1818 - 1916

Szepes vármegyei törzssökös nemesi család. Ősének azt az Arndoldot tartja, akinek fia 1240 körül IV. Bélatól telepítés céljából kapott erdőterületet. 1278-ban IV. Lászlótól adományul nyerte Görgöt, mely után viselte a család a görgei (később Görgei) nevet. Artúr Toporcon, Szepes vármegyében született 1818. január 30-án. 32-ben katonai pályára lépett, 37-ben altábornagy, 42-ben főhadnagy. Atyja halála után elhagyta a katonaságot, a prágai egyetemet látogatta. 48-ban beállott honvédeknek. Parancsnoka lett az aldunai népfelkelésnek. Március 31-én Kossuth rá bízta az egész sereg fővezerségét.

Ezzel kezdődött pályájának legfényesebb szakasza: a hatvani, tápióbrsckői, az isaszegi győzelmek. Előrenyomult Pestig, majd Vácnál és

Nagy-Sarlónál győzött, fölmentette Komárom várát. Viszont a függetlenségi nyilatkozat kiadásával nem értett egyet Kossuthal. Később hadügyminiszter lett s helyette Klapáth küldte Debrecenbe. Ekkor már megindult az orosz intervenció. Aradon augusztus 11-én Kossuth a Szemere kormány lemondása után ráruházta a tejhatalmat. Augusztus 13-án Világosnál a cár csapatai előtt letette a fegyvert. A cár közbenjárására kegyelmet kapott az osztrák császártól, s Klagenfurtba internálták. A ki-egyezés után tér vissza hazájába s haláláig a visegrádi villájában élt 1916-ig. A nép sokáig áruónak tartotta, csak később kezdték emlegetni hősi tetteit, s agg korában a nemzet szimpátiája kezdett feléje fordulni. Végzetes lépését az utókor ma is vitatja.

Leiningen Westerburg Károly gróf 1819 1849

Német fejedelmi és grófi család, mely nevét a Wormsgauban fekvő Leiningen grófságtól vette. Első ismert őse Emiko gróf, ki, mint a rabló keresztesek vezére, 1096-ban Magyarországon esett el. Westerburg Károly gróf Ilbenstadtban született 1819. április 11-én. 1844-ben magyar feleséget választott, s ettől kezdve lett magyar honossá. A Magyar Honvédelmi Minisztérium al. gyalogezred őrnagyává

nevezte ki, és a szerb vidékre küldte. 1849-ben ezredes, majd dandárparancsnok s júniusban hadtestparancsnok és tábornok. Részt vett a komáromi, váci csatákban, s az oroszokat föltartóztatva a visszavonulást fedezte. Az aradi vértanúkkal együtt ő is mártírhalált szenvedett. Kötél általi halálra ítélték.

Vécsey Károly gróf, tábornok 1807 - 1849

A család eredetileg Ugocsa vármegyében élt. Szöllösi Balázst fiaival együtt 1517-ben II. Lajos több faluval adományozta meg, többek között Hernádvécse községgel is honnan a család nevét vette. Károly gróf, honvédtábornok Pesten született. 1848 nyarától a szerb felkelők ellen harcolt. A Honvédelmi Bizottmány akaratából egyesült Damjanich seregével. Március 5-én a kormány tábornokká nevezte ki. Április 7-én Arad várát körülzáró honvédsereg főparancsnokává nevezték ki. A győzelem (július 1.)

után Temesvárt ostromló sereg parancsnokságát vette át. Augusztus közepén megkezdődött a sereg felbomlása, melyet megakadályozni már nem tudott. A sereg felbomlása után Lugosig vonult, mint hárvéd. 21-én Borosjenőre érkezve az ottani orosz csapatok előtt letette a fegyvert. Az aradi császári hadbírság kötél általi halálra ítélté, melyet október 6-án végre hajtott.

Vasvári Pál forradalmár, történetirő 1827 - 1849

Családi nevén Fejér. Nyírvasváron született. 1847-től használja a Vasvári nevet. 1846-ban Teleki Blanka öt választotta a pesti leánynevelő intézete történelemtanárává. Történeti munkáiból csak töredékek jelenhettek meg. 1848 hatására politikai tevékenysége fokozódik. Petőfi mellett ő volt a március tizenötödike előkészítője és legtevékenyebb vezetője. Kossuth pénzügyminisztériumában titkár. A fegyveres szabadságharc kitörése után a Somogy megyei népfelkelés egyik vezetője. 1849-ben több megyébe szabadsapatokat szervez. Az általa vezetett Rákóczi-szabadsapat parancsnoka lesz. Július 6-án a Gyulai havasokban az osztrákok által fellázított Cartesiu oláh főkelővezér ellen vívott küzdelemben hősi halált halt.

Forrásmunkák: A Magyar Nemzet Története (1896), Révai Nagy Lexikon (1913), Az 1848-49-iki Magyar Szabadságharc vértanúinak emlékönyve (1991), Magyar Hősök arcképcsarnoka

Siker külföldön, „aranyévek” itthon

III. Fejezet

„Föl-földobott kő, földedre hullva,
Kicsi országom, újra meg újra
Hazajön a fiad”

Ady Endre

„1992-ben kezdett honvágym kerekedni...”

Egy Kertész TV programnak a forgatóját 1985 áprilisában kezdtem, s az év augusztusában be is fejeztem. Bandi bátyám már 91 éves volt, de egy hónappal halála előtt még megnézhetette a róla készült kulturális TV dokumentációt, s szívből gratulált hozzá: „Ez igen, Béla. Teljesen beleéltem magam a rólam készült videóba. Próbálkoztak velem már washingtoni és New York-i TV-sek is, de utáltam amit csináltak.” Mikor mondtam neki, hogy a PBS-nek (Public Broadcasting Services) szeretném bemutatni, André helyeselte: „Egyetértek, mert a PBS közszolgálati TV vállalat és több mint 300 állomása van az Államokban.”

Így is történt. A szerződéselem három évre, s évi háromszori sugárzásra adott jogot. A jól sikerült kulturális dokumentáció André Kertész: A Poet with the Camera (szabadon fordítva: Kertész András, a fényképészet poétája) címmel lett sugározva. A premier nagy lendületet adott további karrieremnek. Magazinok és újságok írtak kedvező kritikákat róla, köztük a világ leghíresebb lapja The New York Times is.

Ott voltam New Yorkban a Madison Avenue-i kápolnában, ahol André Kertészt felravatalozták. Az Egyesült Államok legolvasottabb fotómagazinjának a Popular Photography-nak főszerkesztője, Arthur Goldsmith is ott volt. Mi ismertük egymást, és ő kért meg, hogy írjak a fotómagazinja számára Kertészről egy exkluzív riportot, mely Kertész hat darab mesterművével; s azok hátterének ugyancsak általam írt ismertetésével együtt is jelent meg 1986 januárjában. Nekem ugyanis ez időben már kész volt egy szépen bekötött 350 oldalas kéziratom „Dialogués wih Kertész” (Párbeszéd Kertésszel) címmel Bandi bátyám leghíresebb képeinek hátteréről, melyeket ő az előző évek során képről-képre elmesélt és én azokat hangszalagra vettem. A főszerkesztő a kéziratot is elkérte tőlem, hogy elolvassa. Nagy meglepetésemre erről ő egy külön kiadásban egyoldalas cikket írt a főszerkesztői rovatban a „Kertész-Ugrin Tapes” (Kertész-Ugrin Magnószalagok) címmel. Kollégáim és ismerőseim hónapokig beszéltek róla. De ami még fontosabb volt, hogy a világhírű J. Paul Getty Múzeum Center Kaliforniából érdeklődött a kézirat után, melyet azután jó pénzért meg is vettek, s a könyvtáruk fotótörténeti osztályába helyezték el.

Egy rövid hazalátogatásom során, Budapest előtt Münchenben is leszálltam, hogy meglátogassam néhány régi barátomat. A rövid vizitelés során Halász Péterrel is kapcsolatba léptem. Ő 1956 előtt Pesten film-dramaturg volt, de én őt csak New Yorkban ismertem meg, ahol az Amerika Hangja rádióstúdiójában dolgozott. Most viszont a Radio Liberty, vagyis a Szabad Európa Rádió magyar nyelvű osztályának főriportere volt Münchenben. Telefonbeszélgetésünk közben kérdezte, hogy lennék-e a „Múlt Idők, Jelen Idők” 40 perces sorozatának a vendége. Megegyeztünk, s másnap a rádió stúdióban Péter kérdései színes karrierem körül forogtak, de természetesen a Kertész-téma is szerepelt az interjúban. Két sugárzása volt a műsornak, 1986. február 24- és 26-án. Az itt-

honiaktól értesültem, hogy ezeket az adásokat is zavarták, holott politikáról e programban egyetlen szó sem esett.

Mint rendező-producer 1986 júniusában szerződésbe léptem Houston legnagyobb iskola körzetével (HISD), és az ottani gyermekekkel, s attól kezdve 1995 évi nyugdíjaztatásom idejéig művelődési és oktatási TV programokat írtam, rendeztem és szerkesztettem, melyeket havonta sugároztak a PBS-en. Ezek a sorozatok az új multimédia oktatási módszereinek alkalmazását tükrözték. Továbbá pedig az alternatív tanárképzést és a kétnyelvű oktatási rendszert mutatták be. Ezzel kapcsolatosan, annyi érdekes új művelődési anyagot gyűjtöttem össze, hogy a Southwest University-n ez lett a témája az amerikai PhD disszertációimnak: „The History of the Alternative Teacher Certification Program.” (Az alternatív tanári oklevél programozásának

története) címmel, melyet végül az ELTE Bölcsészettudományi karán is megvédtem, s így a magyar PhD doktorátusi fokozatát is megkaptam.

Megemlíteném, hogy 1990-ben a rendszerváltozás előtt sem én, sem feleségem nem gondolt állandó magyarországi tartózkodásra a már előre tervezett nyugdíjas éveinkkel kapcsolatban. Én négyszer látogattam Magyarországra 1956 után, de mindig boldog érzés fogott el, mikor repülőgépem visszaérkezett Amerikába.

Igazában, úgy 1992-ben kezdett honvágym kerekedni. Feleségem megértett, s csak akkor kezdtük tervezni 1995 novemberére átköltözésünket Magyarországra. Egyetlen gyermekünk, Gregory, Houstonban született 1970-ben. Ő Philadelphiai Művészeti Egyetemet végzett. Évekig, mint táncművész és koreográfus turnézott New Yorkban, Floridában és Kaliforniában. Később pedig luxushajókon lépett fel, s járta a világot. Végül Las Vegasban telepedett le. Ott gyógytornászatból is szerzett diplomát, s azóta leginkább ezen a vonalon dolgozik. Minden évben idelátogat Magyarországra. Kedveli a rokonokat és szeret utazgatni itt Európában is.

Én, Budán vettem egy háromszobás lakást 1999-ben. Bármilyen hihetetlenül is hangzik, régi békéscsabai osztálytársam, Ricza Lajos és párja, Etus, alattam az első emeleten laknak. Ők adtak hírt nekem a fölöttük lévő eladó lakásról. Lajos, gyermekkorában, mint „Kuksi”, a „Valahol Európában” című film egyik főszereplője volt

Szeretek finom dolgokat főzni, zenét hallgatni, jó filmeket nézni, hangversenyekre járni, újságokat és könyveket olvasni. Szeretem a budapesti fürdőket és a hosszú sétákat a Margit szigeten. Rendszeresen találkozom az ismerősökkel. Mégis, legbensőségebbek a testvéri látogatások: Erzsike nővéremnél Békásmegyeren, Magdó húgomnál Tatabányán, és Pista bátyámnál Hunyán. Amikor pedig a családi sírhelyet látogatom virágokkal, mindig bekopogok Vaszkó András barátomékhöz, ahol Irénke, Bandi nővére, remek ételekkel vár. Ahogy Bandi barátommal többször emlegetjük, Amerikában a nyugdíjas éveket „golden years”-nek, vagyis „aranyévek”-nek hívják. Úgy érzem, hogy az én megmaradt éveim is azok lesznek. Bárcsak Laci bátyám és Imre öcsém is itt töltenék feleségeikkel az arany éveket. Ők nagyon hiányoznak nekem is, és testvéreimnek is.

Dr. Ugrin Béla

Öregdiákok találkozója Nagylaposon

A tanyai oktatás feltételeinek rendezése gróf Klebesberg Kúnó kultuszminiszter nevéhez kapcsolódik. Működése alatt telepalántálta a tanyavilágot modern iskolákkal. Sok községi iskola, épület szempontjából elbújhatott a tanyai iskolák mögött. Persze az egyik legfontosabb tényezője haladásnak a „nemzet napszámosa” volt, azaz a tanító.

Nagylapos területén az uradalmi iskola volt a művelődés apostola. Az I. világháború után kis település létesült a vasút mellett, Nagylapos. Itt hamarosan épült kaszinó, amely a lakosság szórakoztatását, művelődését segítette. Szabad művelődési esték, színjátszó hely, s egyben iskolaként is szolgált. Aztán 1934-ben felépült egy szép, modern tanyai iskola. Egy nagy teremmel, kápolna, szentéllyel, tanítói szolgálati lakással. Még ez évben volt az iskolaszentesítés. Első tanítója Kovács Imre (Stüszil!) volt. A neve is mutatja, hogy a kiváló tanítói munka mellett a vadászatnak is hódolt. Huszonhat évesen baleszt áldozata lett.

Utána népszerű utódok következtek: Szabó Viktor, Kalmár Ákos, Paróczai Gergely, Kovács Mátyás, Lesniczki házaspár, majd 1954-től a jelen sorok írója a Márton házaspár. Mi huszonkét tanévet töltöttünk itt. Ez idő alatt öt tanerős, négy tanulócsoporthossá fejlődött az iskola. A kezdeti 23-as létszám száz fölé emelkedett, mivel megszűntek a Varjas, Csejti, az Uradalom, Vízköz, és Zuberecz-Zug iskolái.

Két tanulócsoporthal indultunk. Az alsóban a feleségem, a felsőben én tanítottam. Az első dolog volt, hogy beindítottam az orosz nyelv oktatását, bár a tanyán nem volt kötelező. Év-ről-évre szaporodott a középiskolában tovább tanulók száma. A gyerekeket minden nyáron táboroztattuk, hogy megismerjék hazánkat. Gyakorlatok voltak a Szülői Munkaközösség által szervezett rendezvények. Tánccsoportot, énekkart, zeneoktatást, minden tanév végén tornavizsgát rendeztünk. Persze mindebben nagyszerű kartársaim is fáradhatatlanul dolgoztak. (Rojk Mihály, Bella Imréné, Hunya Elekné, Janovszki Györgyné, Janovszki György...)

Megszerveztük a dolgozók általános iskoláját, mely közel 10 évig működött. Közülük egyetemi végzetek is szép számmal végzetek is került ki.

Most szeptemberben Iványi Mónika és társai segítettek a találkozó létrejöttét. Mintegy 80 öregdiák jött el a Rózsahegy Általános Iskolába.

Az elmaradhatatlan „osztályfőnöki órán” mesének beillő igaz élettörténetek hangzottak el. Sok szép eredménnyel dicsekedtek a mi kedves nebulóink. Aztán a temetőben felkerestük Lesniczki tanító úr sírját, virággal, gyertyagyújtással, fohással emlékeztünk rá.

Végül a Domszög finom falatjai, minőségi italok fokozták a jó hangulatot. Táncoztunk, elfelejtve, hogy a „fiatalok” egy része már nagyapa, s nyugdíjas már.

Jó dolgok ezek a találkozók. Ilyenkor csak a szépre emlékezünk! Köszönet a megjelenteknek. Köszönet, hogy ennyi derék embert eresztett ki kapuján a nagylaposi tanyai iskola, mely 1976-ban szűnt meg. Gazdátlanul rombolja az idő, pedig 1970-ben még 2 tanteremmel, szertárral is bővítették.

MÁRTON GÁBOR

Ünnep a Szent Gellért Katolikus Általános Iskolában

Immár hatodik alkalommal emlékeznek meg az iskola névadójáról, védőszentjéről, a Csanádi egyházmegye első püspökéről.

A hagyomány szerint ezen a reggelen szentmisével kezdődik a nap. Iványi László endródi plébános szentbeszédében utalt Gellért küldetésére, s rámutatott arra, hogy néha el kell állni szándékainktól, hogy Isten akaratát tudjuk követni.

Szép, küzdelmes élete volt Gellért püspöknek, s példájából a késő utókor, a jelen is sokat tanulhat.

Példa, hogy álmaink gyakran nem úgy valósulnak meg, mint ahogy elképzeltük. Ő is a Szentföldre indult – mégis egy idegen népet, őseinket terelte Jézus útjára.

A szentmise végén az első osztályosok letették a fogadalmat az iskola közössége előtt, - most már ők is igazi „gellértések”, s büszkén viselhetik az iskola jelvényét, amit a plébános úr adott nekik.

Majd ezt követte az előzetes rajzpályázat értékelése. „Gellért élete” témára több mint száz pályázat érkezett. A zsűri három korcsoportban értékelte a beérkezett műveket.

	1 – 2. osztály	3 – 4. osztály	5 – 6. osztály
I.	Kovács Ida	Sonkoly Mercédesz	Mándi Vivien
II.	Zdusek Erik	Borgulya Dóra	Gyuricza Barbara
III.	Narancsik Fatime	Kondor Balázs	Kondor Nóra

Jutalmul oklevelet, és csokoládét kaptak.

Ezután az iskola bejáratánál a plébános vezetésével az Iskola imával megemlékezett az élő és elhunyt jötevekről, a tanulók megkoszorúzták az emléktáblát.

Tízóraizás után indult a kis- és nagy iskolakör – Gellért-napi futás, melyen minden tanuló részt vett.

Helyezések:

I. Koszta Olivér (1. o.), Uhrin László (2. o.) Szurovecz Kitti (3. o.) Kolozsvári Krisztián (4. o.) Rostás János (5. b) Koszta Norbert (6. o.)

II. Kovács Ida (1. o.) Neubort Nelli (2. o.) Fodor Viktor (3. o.) Feuerwerker Daniella (4. o.) Kovács Tibor (5. b) Fagyas Róbert (6. o)

III. Sonkoly Richárd (1. o.) Zdusek Erik (2. o.) Busai Gábor (3. o.) Szőke Tibor (4. o.)

Koszta Éva (5. b) Árgyelán Péter (6. o.)

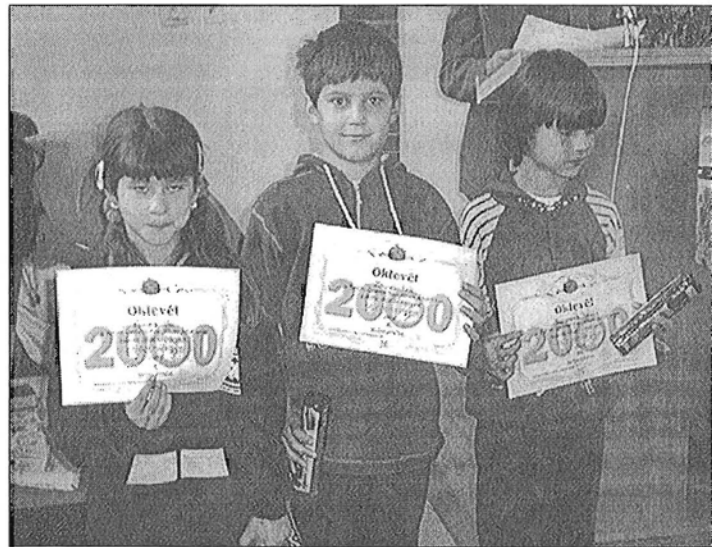
Az akadályverseny feladatai igazi testi és szellemi erőpróbát jelentettek.

Az ebéd elfogyasztása új erőt adott a gyerekeknek a délutáni aszfalrajz külön versenyéhez, a futball és a röplabda mérkőzésekhez.

Gyorsan elrepült az idő, és izgalommal várták az eredményhirdetést.

Nagy sikere volt a jubileumi okleveleknek és a csokoládéknak.

Egy szép nap emlékével tértek haza gyerekek és nevelők egyaránt.

Két nagyszerű kiállítás, két nagyszerű művészi élmény

Olvasóink tudják, hogy nagy figyelemmel kísérjük az itthoni s elszármazott művészeink útját, melynek egy-egy állomásáról, bemutatókról, sikerekről örömmel adunk hírt. Íme a híradás a legújabb eredményekről:

Itt az „örizve újítás” van jelen

Diószegi Bíró (I)Lona festőművész igen nagy közönség sikert aratva szeptember 5-én - mutatta be Budapesten a New York Kávéház (VII. Erzsébet krt. 9-11) Galériájában „Múzsák és Orangyalok” címmel munkája legújabb darabjait. A reprezentatív környezet méltó képen emelte a művészi hatást. Dr. Dömötör János művészettörténész mutatta be a művésznőt, és méltatta munkásságát. Megnyitó beszédéből idézünk néhány gondolatot: Bevezetőjében a ma élő művészi

irányzatokról beszélt, majd így folytatta:

„A művésznő a látott világból indul ki, mondván, hogy a látott világ vizuális élményt nyújt, az ember, az alkotó és mindazok számára, akikhez szólni akar. Nem lemásolni, de kapcsolódni a látott világhoz, átírva, újjá teremtve, újjá költve azt a maga egyéni módján, az alkotói folyamatban érvényesítve a saját, személyes, egyéni individuális életfilozófiáját, életfelfogását, esetleg lelki állapotát is. Nos ez az örizve újítás van jelen ezeken a falakon.

Miben van jelen? Miben kapcsolódnak a múlthoz az alkotások? Hát jó elődökhöz kapcsolódnak. Itt az alkotások bizonyos értelemben a Favole-hoz, Matheis-hez. Ha körbe néznek, láthatják, hogy a dekorativitás milyen nagymértékben van jelen a falakon, bizonyos értelemben szecessziós dekorativitás is és a színeknek, azok erőteljessége, el-lenpontossága, ami a vörösben és a fehérben jelen van. Tehát láthatjuk ezt a kötődést valamilyen öshöz, valamilyen múlthoz, amit öriz, amit ugyanakkor tovább is visz. Hiszen a figurák a modern nő figurái, a karcsú, kisportolt figurák. Azon belül sorozatban megjelenik az egyes mozzulatoknak az egyes kompozíciós megoldásoknak a karakterbeli kifejezés teljessége és az egyenként azonos tartás a változó dekorativitással, önálló élményként jelenik meg előttünk. Ha megnéznék itt néhány művet, nagyon szép szecessziós korlátokkal is találkozhatnak, azzal a szecesszióval, amit egy darabig eltemettek a funkcionalizmus büvöletében. Nos, a szecesszió egyik új reneszánsza van.

Műveinek van egy másik vonulata is, ami az ember-természet kapcsolatnak nagyon sajátos megfogalmazása. A természet része az ember. A szép virágok és a szép emberi arc együttesen valahogy emlékeztet bennünket arra, amit Ady olyan szépen fogalmazott meg, hogy „éhe a szépnek”, ahogy a szépség iránti vágy és éhség ezekben a művekben megfogalmazást nyert. A virág-ember-természet megjelenítésében is a karakter megjelenítésére helyezte a hangsúlyt. A karakter kifejezésére az egyéniségben való mélység helyett sokkal inkább az általánosságra törekedett.

Találkoznak még itt a falakon néhány csendéttel, ahol a tárgyilagosság figyelemre méltó. Tehát összességben a nagy, változatos mai művészi életben az „örizve újítás” közé sorolható a kiállító művész.”

Dömötör János megnyitó beszédét ezekkel a szavakkal fejezte be: „Azt kívánom és szeretném remélni, bízom is

benne, hogy esztétikai élményt, művészi örömet, nemes szórakozást fognak nyújtani az itt látott művek.”

Ma már aligha nélkülözheti a művész, hogy ilyen eseményekre ne hívja meg más művészeti ágak képviselőit. Így a bemutatón – meghitt hangulatot varázsolva – megjelent az irodalom a zene. Gecse Mária művészeti menedzser szervezésében és közreműködésével Hegedűs Valér zongoraművész, Barna István magánénekes közreműködésével és természetesen az elmaradhatatlan jó barát, költő-író Boór András verseinek előadása tette még emlékezetesebbé a megnyitót.

A kiállítás egész nap megtekinthető október végéig!

BELLA RÓZSA OROSHÁZÁN

A Pilinszky-díjas művész tanár **Bella Rózsa** grafikaiból rendezett kiállítás megnyitója szeptember 16-án volt Orosházán a Tánics Mihály Gimnázium és Szakközépiskola „Tánics Galériájában”.

A művésztanárnak ez már a huszonkettedik önálló kiállítása! 1987-től 2000-ig négyszer volt szülő (falujában) városában, de Budapest, Hatvan, Baja, Szarvas s még sok helyiség nevét sorolhatnánk fel kiállításának színhelyeiül. Kollektív kiállításai pedig szinte felsorolhatatlanok, mégis emlékeztetjük olvasóinkat az idei februári egyiptomi szereplésre, melyről hírt adtunk, de ha csak az országokat említjük: Japán, Kanada, Spanyolország, Románia, Szlovákia szerepelnek a kollektív bemutatók listáján.

Említhetnénk még az illusztrált könyveket: Kada Erika - Bella Rózsa: „Források” címűt, és az Endrődi Füzetek eddig megjelent 7 kötetét.

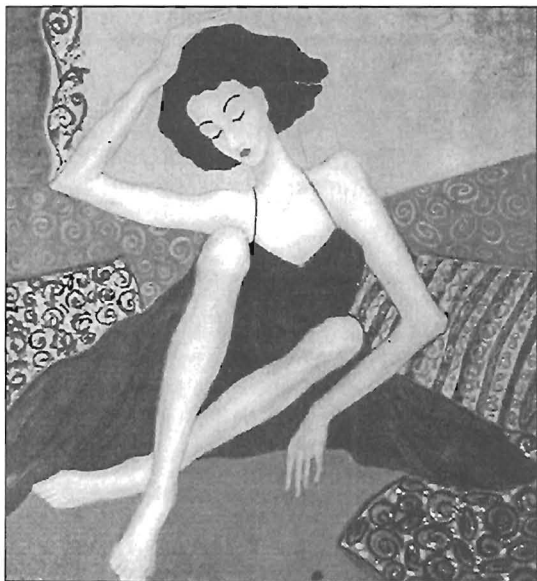
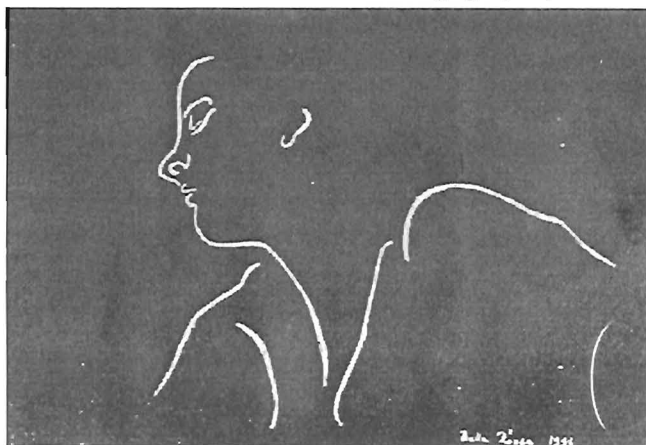
A kiállítást Dr. Hévvizi Sándor a Szántó Kovács János Múzeum igazgatója nyitotta meg. Kedves és szép műsorral közreműködtek a gimnázium és szakközépiskola tanulói.

A kiállítás szeptember 29-ig 8-tól 16 óráig lehet megtekinteni.

Szerkesztőségünk gratulál, a művészeknek! További sok sikert, eredményes munkát kívánunk!

Császár Ferenc

Bella Rózsa grafikája

Lona festményei

Lakástámogatás

Sok olvasónk érdeklődött a lakásépítéshez igénybe vehető állami támogatások rendjéről. Ezért az Üzleti 7 című szakmai hetilap jogi rovatának ide vonatkozó hírét rövidítve ismertetjük az érdeklődőkkel.

A lakáscélú támogatásokról szóló – az idén kétszer is módosított – 106/1988. (XII. 26.) MT. rendelet szabályaiból:

TÁMOGATÁS VEHETŐ IGÉNYBE: lakások építésére, vásárlására, bővítésére, korszerűsítésére, a lakóépületek közös használatú részeinek felújítására, valamint a társulati úton megvalósuló közcélú víziközmű-behúzásokra

TÁMOGATÁS FORMÁJA: lakásépítési kedvezmény, adó-visszatérítési támogatás, akadálymentesítési támogatás, kamattámogatás, lakóház-felújítási és víziközmű-támogatás, valamint folyamodhatnak támogatásért az önkormányzatok is.

A JOGOSULTAK KÖRE: A támogatás csak a magyar állampolgárokat illeti meg, saját lakásigénye kielégítése céljából, ha magának, házastársának, élettársának, és kiskorú gyermekének, együtt költöző családtagjainak nincs lakástulajdona. Továbbá, együttesen legfeljebb olyan lakásuk van, melyben fele részben tulajdonosok, vagy az is jogosult támogatásra, akinek lakása lebontását a település jegyzője elrendelte, illetve engedélyezte, vagy 1988. december 31. előtt haszonélvezettel terheltten került tulajdonába.

SEGÍT A GYERMEKVÁLLALÁS: Csak a méltányolható mértékű lakásigény kielégítését támogatja a szabályozás, ha a telekárát nem tartalmazó építési költség nem haladja meg a PM által közzétett építési átlagköltséget.

A méltányolható lakásigény mértéke az együtt lakó fiatal, gyermektelen házaspárok esetében a legfeljebb két vállalt gyermekkel, egygyermekes fiatal házaspárok esetében további egy vállalt gyermekkel együtt vehető számításba.

VISSZA NEM TERÍTENDŐ KEDVEZMÉNY: a méltányolható lakásigény kielégítésére, a magánszemély építetöt, vásárlót, lakásépítési vagy lakásvásárlás céljára vissza nem térítendő állami juttatásként lakásépítési kedvezmény illeti meg az alábbi célokra:

a) új lakás felépítésére (emeletráépítésnek nem minősülő tetőtér-beépítésének kivételével).

b) az értékesítés céljára újonnan épített és építetett lakás megvásárlására.

c) olyan építési munkákra, amelyeknek eredményeképpen a méltányolható lakásigény felső határánál kisebb lakásalapterület-növeléssel legalább egy szobával bővül. Tetőtér-beépítéshez csak 3 vagy több gyermeket eltartó építetotnek jár a kedvezmény

A kedvezmény – a c) pont szerinti bővítés kivételével – CSAK ÚJ LAKÁS ÉPÍTÉSÉRE, VÁSÁRLÁSÁRA VEHETŐ IGÉNYBE.

A KEDVEZMÉNY ÖSSZEGE: az a) és b) pontban leírt esetekben gyermekenként 200 ezer forint, kivéve az építetötvel, vásárlóval együtt költöző, a szerződés időpontjában meglévő, illetőleg számításba vett (vállalt) második, és harmadik gyermeket, akik után a kedvezmény összege gyermekenként 1 millió forint. A c) pontban meghatározott bővítés esetén ennek az összegnek a fele jár. A kedvezmény összege más eltartott családtag után személyenként 30 ezer forint. A teljes kedvezmény összege nem haladhatja meg az építési költség, illetve az eladási ár 65 %-át.

A lakásépítési kedvezmény szempontjából gyermek a vér szerinti és örökbe fogadott, a gyámság alatt álló, legalább 1 éve együtt élő, eltartott gyermek, és az intézeti vagy állami nevelt gyermek.

ADÓ-VISSZATÉRÍTÉSI TÁMOGATÁS: A saját méltányolható lakásigényét kielégítő lakás építőt, vagy vásárlóját általános forgalmi adó (ÁFA) visszatérítési támogatás illeti meg, amelynek mértéke a megfizetett ÁFA 60%-a, de lakásonként legfeljebb 400 ezer forint.

Ez a kedvezmény akkor is jár, ha az építéshez, vagy vásárláshoz kölcsönt nem vesznek igénybe. Az adó-visszatérítés feltétele névre szóló, eredeti számla, amit ellenőrzés után 5 évig meg kell őrizni. Az adóhatóság esetleges ellenőrzését a helyszínen tűrni kell. Ha a lakást 10 éven belül lebontják, eladják, vagy elajándékozzák, az adókedvezményt vissza kell fizetni.

KEDVEZMÉNY MOZGÁSKORLÁTOZOTTAKNAK: A súlyosan mozgássérült személyek részére műszakilag akadálymentes lakások – kúszó, lépcső, kád, stb.) sajátos kialakításának többlet költségére is állami támogatás vehető igénybe.

A támogatás új lakásépítés, vásárlás esetén legfeljebb 250 ezer forint, meglévő lakáson végzett munkáknál legfeljebb 150 ezer forint, ha maga az építető, a mozgássérült. Ha a mozgássérült közeli eltartott, akkor a támogatás legfeljebb 100 ezer forint. A támogatáshoz szükséges a Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetségének javaslata, ami alapján az erre felhatalmazott pénzügyi intézet folyósítja a támogatást. Egy személyre tekintettel állami támogatás csak egy alkalommal vehető igénybe.

Jogi tanácsadás

Az öröklésről

„Az ember halálával hagyatéka, mint egész átszáll az örökösre (öröklés” (Polgári Törvény Könyv). Az öröklés tehát jogutódlás, az ember vagyonának, illetőleg vagyona egy részének halála esetén más személyre történő átszállása. A vagyon átszállása szempontjából az örökhagyó halálával azonosnak kell tekinteni a holtta nyilvánítás, illetőleg a halála tényének megállapítását.

Ahhoz azonban, hogy öröklésről lehessen beszélni, szükséges, hogy legyen olyan vagyon, amely öröklhető. Az öröklhető vagyonba azonban beletartoznak a meglévő vagyonon kívül, a kötelezettségek, a

követelések és tartozások egyaránt. Tehát a „jó és rossz dolgok” együttvéve.

Örökölni törvény vagy végintézkedés alapján lehet.

Tehát ez alatt értendő a törvényes öröklés alapján, valamint a végrendelet alapján történő öröklés. Amennyiben az örökhagyó (elhunyt) után végintézkedés maradt, az öröklés rendjét ez határozza meg. Végintézkedés hiányában az öröklés rendjére a törvényes öröklés az irányadó.

Amennyiben más öröklés nincs, a hagyatéka az államra száll, tehát az állam a törvényes örökös.

Előfordulhat olyan, hogy kiesik az öröklésből, vagy arra érdemtelen és adott esetben az örökös le is mondhat arról.

Kiesik az öröklésből:

- az, aki az örökhagyó előtt meghalt,
- aki a hagyatékat az öröklés megnyitásakor nem szeresheti meg,
- aki az öröklésre érdemtelen,
- aki lemondott az öröklésről,
- akit az örökhagyó az öröklésből kizárt, vagy kitagadott,
- ha az örökséget visszautasította.

Érdemtelen az örökségre:

- aki az örökhagyó életére tör,
- aki szándékos eljárással az örökhagyó végakarátának szabad nyilvánítását megakadályozta, vagy annak érvényesítését megghiúsította, illetőleg valamelyikét megkísérelte,
- aki a hagyatékból való részesülés céljából az öröklés után törvényes öröklésre jogosult, vagy az örökhagyó végintézkedésében részesített személy életére tört.

Az érdemtelenység nem vehető figyelembe, ha az érdemtelenre vezető magatartást az örökhagyó még életében, illetve aki ellen irányult, az megbocsátotta.

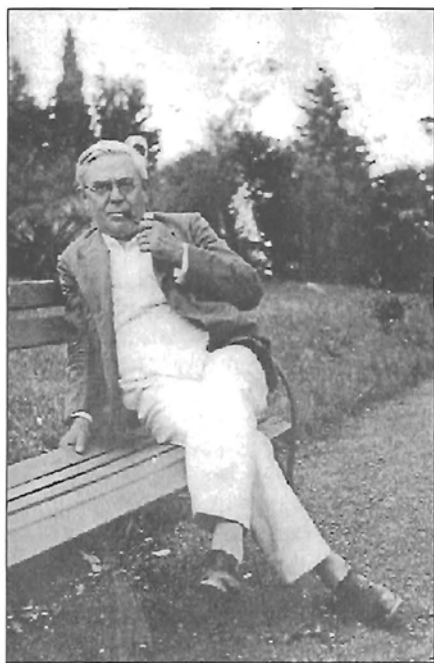
Az érdemteleniségre csak az hivatkozhat, aki az érdemtelen személy kiesése folytán maga örökölné, vagy a végrendeletben reá rótt kötelezettségétől, vagy más tehertől mentesülne.

Lemondás az öröklésről:

Aki a törvényes öröklésre jogosult, az örökhagyóval, tehát még az örökhagyó életében, kötött írásbeli szerződésben, - egészben vagy részben - lemondhat az öröklésről.

Az öröklésre vonatkozó további szabályokról a következő cikkben nyújtok tájékoztatást.

Így ünnepeltek elődeink III. rész

Díszpolgárunk köszöntése

Endrőd sok kiváló embert adott az országnak. Köztük kiemelkedő helyet foglal el Rózsahegy Kálmán. 1926-ban már az egész országban ismerték, szerették, aki Debrecenben, Kolozsvárott, Nagyváradon, Aradon, Székelyföldön sikert sikerre halmozott, s Nemzetibe történt meghívása fokozatosan a legnagyobbak közé sorolta.

Falunkban akkor teljedett ki neve, amikor Piktör Szabó Imre mozt létesített. (Szeptemberi számunk 152. old.) Különösen az akkor nagyon divatos népszínművekben nyújtott nagyszerű alakításokat, melynek nyomán 1923-ban a Nemzeti Színház Örökös tagja lett, „Azmár nem játéka volt, hanem az élet. Élte a színpadon a szerepet. Olyan tökéletesen és hitelesen, hogy a nézőket valósággal varázslatba ejtette.”

1926. február 26-án az ott töltött 25 éves működését Jubileumi jutalommal értékelték. Hosszú lenne felsorolni a köszöntők nevét; a Kormányzó úron, Augustza főhercegnőn át Endrőd küldöttségéig. Jutalomjátékában a „Cigány”-ban ejtette bámulatba az előkelő telt házat. Utána köszöntőkkel, dalokkal ünnepeltek. Budapest 19 legjobb primásából összeállított „királyi banda” húzta a hallgatókat.

Másnap délben, a mester otthonában volt fogadás az Endrőd-Gyomai küldöttség tiszteltére. Tizenketten ültek az asztalnál, többek között: Dr. Zeőke Antal képviselő, Dr. Pálka Pál főszolgabíró, Finta Albert a község főjegyzője, Dr. Kovács Péter orvos, Kner mester a világhírű gyomai nyomdász, Dr. Tóth István ügyvéd és az endrődi bíró Kurilla Mihály.

Itt adták át a művésznak a díszpolgári oklevelet, mely élete végéig a mester szobájának fő díszje volt.

1926 nyarán látogatott haza a község díszpolgára, akit nagy lelkesedéssel fogadott a község népe. Húsztagú bandérium kísért a feldíszített hintót, mely Gyoma vasútállomástól hozta a művészt. A köz-

segháza feldíszített tanácstermében fogadták. Azután vendéglátói társaságában végigkocsikázott a falun. Utján a lelkes földijei mindenütt nagy éljenzéssel fogadták Délután az Erzsébet ligetben ünnepi műsorral köszöntötték. Az összegyűlt ezrek tapsa, orkászertű éljenzése kikénszerítette az ünnepeltből is a dalt:

Elindultam szép hazámból,
Híres kis Magyarországból...

Akkor tudta meg a falu népe, hogy hamarosan tengeren túli útra megy, hogy felkeresse az Amerikába vándorolt magyarokat, hogy: „... szikrát vigyen a magyar életből, és lánggra lobbantsa a kialudt szívek tüzeit, vagy fellángoltassa a piszlakolókat...” Csoda-e, hogy megrendítő hatással volt dala a hallgatókra? Még azoknak is szívébe mart, akiknek nem volt közeli hozzátartozójuk a távozottak között. (1904-14 között Endrőd minden tizenharmadik lakója távozott a korlátlan lehetőségek hazájába.) Sokaknak könnyet csalt szemükbe, mikor az országos híró Farkasinszki Imre hegedűjén felsírt fájó-kereserűen a dal, a közkedvelt dalárda közreműködésével:

Elmegyek, elmegyek, hosszú útra megyek.

Hosszú út porából köpönyeget veszek.

Este a Korona nagyvendéglő, az egykori mozi nagy terme volt a vendéglátó díszvacsora színhelye. Kovács Etelka (később Szabó Elekné), Finta Jolán (később Dr. Borsi Vince főjegyzőné), és tucatnyi leánytársuk díszes magyarruhában szolgált fel a 300-as létszámú vacsorához az izletes falatokat. Igazi nép tősztok hangzottak el, melyek közül kiemelkedik Ujházi Miklós megyei főkántorunk énekszóval elmondott köszöntése:

Eggy büszkeségünk, Endrőd község díszje,

„Vidd el üzenetünk Ígéret földjére,
Hogy mi hazavárjuk a hős földiünket,
Istenünk vezesse megtérő léptüket...”

A csodás hangulatot követte a fejedelmi lakoma. Itt hangzott el a szívélyes meghívás a téli körvadászatra, melyet az ünnepelt örömmel elfogadott.

Ez időtől gyakori vendég volt majálisok, junálisok ünnepelt résztvevője Rózsahegy Kálmán, aki mellett az endrődi születésű csongrádi főkántor, Kalmár Ilés, az országos híró búcsúztatók szerzője, Ujházi Miklós, a nótaszerző Murgács Kálmán, és község kiváló primásai Farkasinszki Imre és Dógi Gyula is mindig megtisztelték gyönyörű muzsikájukkal. Akkor kapta Rózsahegy azt a gyönyörűséges díszpárnát az endrődi asszonyoktól, melyet unokája Rózsahegy Marika pár évvel ez előtt hazahozott New Yersiből s az iskolának ajándékozta a névadó ünnepségen.

A róla elnevezett iskola mellett Rózsahegy Kálmán nevét a városban könyvtár, és utca is őrzi.

A róla formált szobor 2000. május óta településünk szimbóluma lett.

Minden tanév végén, májusban az iskola „Rózsahegy Nappal” zárja az évet, s ez a nap egyben az immár a negyvenéves Endrődiek Baráti Körének találkozója lett.

SPORT

Labdarúgás

Tovább tart a gyenge szereplés

Szeptember 2. Gyomaendrőd – Szeged FC: 1:3 (700 néző)

Jól indult a mérkőzés: Mazán Bélteki elé talált, aki 5 méterről a léc alá talált 1:0

Sajnos, hogy a vezetés birtokában a hazaiak védekezésre szorultak, s a végig lelkesen támadó vendégek Babos fejesevel a 48. percben egyenlítették.

A fordulat után a pályát már csak a szegediek uralták, a hazaiak hiába védekeztek elszántan, a 48. percben Dóra fejesevel a vendégek megszerezték a vezetést. A 72. percben korszerű támadás után, amelyhez a mieink csak asszisztálni tudtak beállították a végeredményt Dóra jóvoltából 1:3.

Csupán Dinya szorgalma dicsérhető a mieinkből.

Gyoma – Kondoros: 1:3

A Kondorosra látogató Gyoma érdeme, hogy a listavezető ellen lelkesen védekeztek, megakadályozva a nagy arányú vereséget.

Szeptember 10. Szajol SC – Gyomaendrőd: 0:0

Szajol együttese óriási mezőfölényben játszott, de a szerzetten és jól védekező vendégek védelmét nem tudták áttörni. Az elvétele adódó ellentámadások négy remek helyzetet hagytak kihasználatlanul a vendég endrődiek.

Jók: Tóth Zs, Timár, Furka S.

Gyoma – Szeghalom: 0:2

Szeptember 13. Gyomaendrőd – Örkény: 3:0 150 néző.

Az ötödik percben Osán elvette a labdát az ellenféltől, egyedül tört a kapura, de gyatrán Sulyovszki kapusba lőtt. A 20. percben Bélteki bódító 10 méteres szabadságusa az oldalécet találta telibe. 10. percben Tóth remek indítását Bélteki mellre vette, s élesen a sarokba vágta a labdát. 1:0. A 45. percben Tóth pontos indítását Osán a kifutó kapus fölött remekül emelte a hűlőba 2:0 75. percben Támad Örkény. A balról érkező beadást Kovács a kapufára bombázta abszolút gólhelyzetben. Plástyik edző: „Lelkes játékunk 3 pontot ért.”

Jók: Hanyecz, Furka S., Dinya, Tóth Zs.

Szeptember 17. Békés – Gyomaendrőd: 4:1 700 néző

Csaba fiók csapata biztos, de nem szégyenteljes vereséget mért a fiatal endrődiekre. Fehérvári két gólya után Szentlőtte a harmadikat. A vendégek a 75. percben széitettek: Karácsony 20 méterről leadott szabadrúgása a pipában kötött ki. Am a 80. percben Tamás – Kasik összjátékából az utóbbi beállította a végeredményt.

Jók: Hanyecz, Karácsony, Bélteki, Mester.

A tabella állása az NB.II.-ben

8. Gyomaendrőd VSE 9 1 2 6 8:18 5.

Magyarbánhegyes – Gyoma: FC 2:1 400 néző

Tabella állása Megyei I. osztályban:

15 Gyoma FC 7 - 2 5 4:15 2.

Már sokszor elmondtuk, hogy góllövő nélkül nem lehet pontot szaporítani. Hanyecz János csatasorba, a kapuba állítás javított a gólarányon, de egy fecske nem csinál nyarat! Bosszantó, hogy mennyi ordító gólhelyzetünk marad kihasználatlanul. Még 11-eseket sem vagyunk képesek értékesíteni.

HÍREK ERDÉLYBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.”

Kós Károly, 1925.

„Hogy a határvonalak egyszerű szuverenitási szimbólumok maradjanak”

Ezzel a címmel jelent meg Bögözi Attila tolmácsolásában szeptember 13-án a Magyar Szó erdélyi újságban beszélgetés Funda György szenátorral, az RMDSZ államelnök-jelöltjével.

Ebből az interjúból adunk részleteket, Funda György egyes válszaiból olvasóink számára, melyben összegezi az elmúlt választási ciklus eredményeit, hibáit s irányt mutat a jövő tennivalók felé is:

„Rossz hír”, hogy sajnos a jelenlegi parlamenti többségben nem volt meg az a politikai akarat, az a kiállás, az a konokság, hogy azokat az ígéreket, melyeket 1996-ban tettünk a választóknak – nevezetesen: az ingatlanok visszaadása, a tulajdonjog garanciája, a társadalmi biztosítás, az igazságszolgáltatás reformja – beváltjuk. Négy éves parlamenti mandátumunknak ez a legnagyobb kudarca és véleményem szerint a koalícióban lévő pártok az ősi választásokon ezért fognak kevesebb szavazatot kapni, mint 1996-ban.

...Minden gyengéje ellenére „jó hírnek” a tanügyi törvényt tartom, s vele kapcsolatos sikerélményt pedig a mindennapok tapasztalataiban éltem meg, amikor eljött egy-egy diák, s azt mondta: Funda úr köszönjük, hogy a kolozsvári egyetem 300 magyar helyet kapott. Vagy amikor azt mondták, hogy az idén a jogi karon már 75 magyar hely van, ami összehasonlíthatatlanul több magyar ügyvédet jelent, mint 1975-80-ban, amikor a régi generációs ügyvédek nyugdíjazták és Marosvásárhelyen egyetlen magyar kolléga sem jött a helyükre.

...Nagyon fontosnak tartottam és tartom, a Marosvásárhelyi szenátori iroda működését, mivel elsősorban a Maros megyei választókat képviselem a román parlamentben.

...Nagyon sokan abban a tévhitben élnek, hogy szövetségünk politikai szervezet, holott az RMDSZ elsősorban érdekvédelmi szövetség. Ez azt jelenti, hogy nekünk folyamatosan a társadalmi, gazdasági, kulturális, szociális kérdéseket kell kezelniünk, orvosolnunk. Ezekre a kihívásokra kell olyan megoldásokat találnunk, amelyek a magyarságot szülőföldjéhez kössék, pártpolitikai szervezatként pedig csak négyévenként, a választásokon kell működni az RMDSZ-nek.

... Az RMDSZ csak parlamenti eszközökkel dolgozik, s ezért támogat bennünket jogaink megszerzésében az Európa Tanács. Mert nem mondhatjuk azt, hogy Romániában nem ismerik el egyáltalán jogainkat, de azt sem állíthatjuk, hogy minden kérdésünk megoldódott. 90-ben bátortalan, ingatag lépésekkel elkezdődött egy folyamat, 96-tól fellépésünk sokkal határozottabb volt, ennek eredményeként javult helyzetünk a tanügyben, közigazgatásban. **Allítom, hogy 2000-ben a romániai magyarság nagyobb biztonságban érzi magát, mint négy évvel korábban. Véleményem szerint ez négyéves mandátumunk legfontosabb célja, amit elértünk, és amit kell folytatni.** Reménykednünk kell, hogy részt vehetünk egy demokratikus kormánykoalícióban, melyben tovább vihetjük, mindazt, amit 96 óta eredményesen csináltunk, nem hagyva figyelmen kívül az európai politikát sem. Románia mindig az az ország volt, mely utolsók között követte az európai politikát, de végül Romániai is integrálódni fog Európába, mert ez nemcsak érdeke, hanem saját identitásának megőrzésében is az egyedüli lehetőség. **Ezért Románia is tiszteltben fogja tartani az európai normákat és alkalmazkodni fog ahhoz, ami remélem, a nemzetek Európája lesz, a határon túl nyúló nemzetek Európája, ahol a határvonalak egyszerű szuverenitási szimbólumok maradnak.** (Kiemelések a szerkesztőtől!)

Két levél a jubileumi Ugrin–Kovács találkozóról

1974-ben kezdődött...

Mint valamikor, nagyközségünk virágzó korában, Endrőd Szent Imre templomának haragja sürgette a templom előtti téren beszélgető csoportokat, hogy kezdődik a szentmise; hagyják abba a világi referéket és lépjenek be az isentisztelre.

A mise alatt Iványi László plébános úr a szentírásból idézte Ábrahámotól kezdve Jézus urunkig feljegyzett 42 atya nevét. Ezt követően pedig analogikus értelemben emlékeztette az endrődi Ugrin-Kovács rokonság mai szétszórta tagjait elődeink emlékeinek ápolására, és a családta kutatás fontosságára. Elmondta az atya, hogy nyári görögországi útján találkozott egy magyarul beszélő családdal, akikről megtudta, hogy Dániában élnek, a feleség Simányi Ágnes, családja endrődi Ugrin származásti, édesanyja Endrődön született most Győrben él, s mivel a találkozóra előjenni nem tudtak, így László atya adta át a megjelenteknek a távoliak szívélyes üdvözléseit.

A misén közreműködött Uhrin Viktor, aki hegedűn előadta J. S. Bach: G moll szóló szonátáját. (Szonáta presto), Veréb Judit (szoprán) G. F. Handel: Xerxes: Lalgóját énekelte, s. Bálti-Fazekas Zoltán (bariton) J. S. Bach: Drága, jó Jézus c. művét adta elő. Orgonán közreműködött kántorunk, Tóth Mihály.

Mise után a Szarvasvégi temető lett a látogatás következő állomása. Itt, régi fakeresztes, avagy márványfejköves síroknál adóztak kegyelettel és hálával az imádkozó és emlékező utódok. Sokan közülük az idevezető Temető utca családi házaiban születtek, és most azok előtt parkoltak autóikkal. A temetőből visszajövet a rég eladott házak mostani lakóit ostromolták bebocsátásért. A szerencsésebbek sok esetben könnyes szempilláikon keresztül fényképezték volt otthonukat.

Az évente ismétlődő találkozók sorozata 1974-ben kezdődött Szarvason, néhai Ugrin József bátyánk kezdeményezésére. Aztán legtöbbször Budapesten, vagy fővárosunk közelmében voltak megtartva. Most történt első alkalommal, hogy a találkozó a szülőföldön, a mai iker-városban Gyomaendrődön került megrendezésre szeptember 9-én. Valószínűleg e ténynek az ezer éves jubileummal kapcsolatos kötelessége eredményezte, hogy 124 felnőtt plusz kisbabák és gyermekek jöttek el.

Gyomán, az Erzsébet ligeti „Pavilon Gasthaus” kerti asztalainál az ebédutáni társalgó csoportok több helyen babakocsikat vettek körül. Így a találkozón egy tízhónapos csecsemővel kezdődött és két 79 éves személlyel záródott a háromgenerációs ünneplők rokoni köre.

A pavilon hosszú verandáján egy Ugrin-Kovács mini kiállítás tárgyai között, festményeket, kerámiákat, s régi családi fényképeket lehetett megtekinteni egy hosszú asztal felett. Az asztalon pedig az atyafiság számítógépen kinyomtatott családfája volt közel méter hosszán kiterítve. Felváltva családtagok időztek felettük és többen belevitottak az adatokba, vagy hiányzó neveket írtak be az elődök neveinek üresen maradt kockáiba.

A találkozó fénypontja Dr. Solymosi Frigyes (anyja: Ugrin Regina) akadémikus, Széchenyi-díjas kémikus, a Szegedi Orvostudományi Egyetem professzora és Kunkovács László Balogh Rudolf díjas fotóművész bemutatásával kezdődött, kik viharos tapsot arattak, mivel e jubileumi év Szent István napján állami kitüntetés kaptak. (Városunk szeptemberi száma 150. old.). Ezt követően az Ugrinok családi címere zászlójának avatásával fejeződött be a sikeres találkozó hivatalos programja.

Dr. Ugrin Béla

„...a gyökerek, a múlt ismeret nélkül nincs jelen és jövő sem.”

Két nap is kevés volna arra, hogy mindenkivel el tudjunk beszélgetni. Jó volt látni a sok-sok fiatal. Volt kiállítás. Sok tehetséges ember van a családban. Az ebédtől nótászkíséret. Hornokné Németh Esztertől volt ötlet alapján tájszó totó honolítotunk. Estig beszélgettünk. Ismét leszögeztük: Ezekre a találkozókra szükség van. Érezzük azt is, hogy a fiatalok ezt a hagyományt tovább viszik. Mi idősebbek, ezt örömmel látjuk, hiszen a gyökerek, a múlt ismeret nélkül nincs jelen és jövő sem. Szétszóródtunk, de távolról is érezzük az összetartozást. Ez erőt jelent.

Dr. Veréb Lajosné

A GYOMÁRÓL ÉS ENDRŐDRŐL ELSZÁRMAZOTTAK VILÁGTALÁLKOZÓJA

2000. OKTÓBER 23.

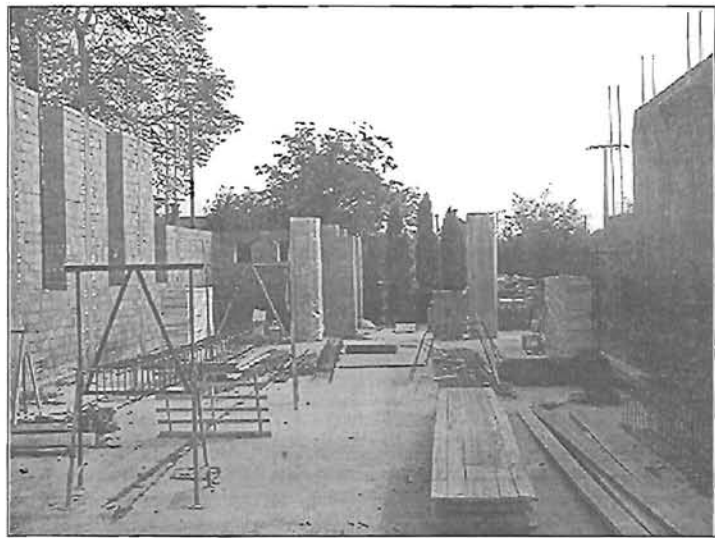
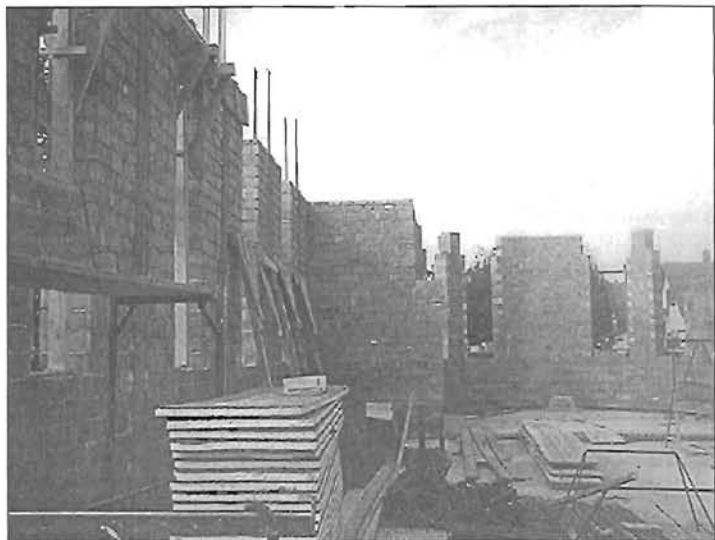
8.30 óra	Ünnepi mise a Szent Imre templomban: Iványi László plébános
9.30 óra	Október 23-i ünnepség a Hősök terén lévő emlékműnél (műsort ad a Rózsahegyi Kálmán Általános Iskola)
10.00 óra	Az Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet új ügyfélszolgálati kirendeltségének avatása és felszentelése (Gyomaendrőd, Blaha Lujza u. 5.) Avató beszédet mond: Domokos László országgyűlési képviselő
10.40 óra	Október 23-i ünnepség a Szabadság téren Beszédet mond Domokos László országgyűlési képviselő.
11.00 óra	A felújított gyomai Hősök Emlékműve avatása. Avató beszédet mond: Habsburg György főherceg
11.20 óra	Emléktábla avatás a Városházánál. Avató beszédet mond: Dr. Dávid Imre polgármester
11.40 óra	Ikon kiállítás megnyitása Dr. Latorcainé Újházi Aranka képeiből (Városi Képtár, Kossuth u. 11.) Megnyitja: Dr. Isépy Tamás országgyűlési képviselő
12.00 óra	Érkezés a világtalálkozó helyszínére, regisztráció (Katonai József Városi Művelődési Központ, Kossuth u. 9.)
12.30 óra	GYOMAENDRŐDIEK VILÁGTALÁLKOZÓJA Program: 1. Himnusz 2. Vers 3. Dr. Dávid Imre polgármester megnyitó beszéde 4. Habsburg György főherceg köszöntője 5. Domokos László országgyűlési képviselő, a megyegyűlés elnökének köszöntője 6. Dr. Latorcai János országgyűlési képviselő, az Endrődiek Baráti Köre elnökének előadása 7. Dr. Szilágyi Ferenc ny. egyetemi dékán, az irodalomtudományok doktorának előadása a gyomai lokálpatrióta egyesületek képviseletében 8. Zárszó 9. Szózat 10. Rövid kulturális műsor
14.00 óra	Ebéd a Körös Étteremben
16.00 órától	Szabad program. A város kiállítóhelyeinek megtekintése Tájház, Városi Képtár, Motormúzeum, Bognár-Kovács Múzeum, Kner Múzeum

Épül a hunyai templom

Tovább halad a templom építése. A falak már majdnem mindenütt teljes magasságban állnak. A torony is emelkedik. Nap-mint nap történik változás.

Szeptember 8-án Gyulay Endre püspök úr is megszemlélte az építkezést.

Jó hír, hogy már harangjaink is ki vannak öntve, még némi utómunkálatok vannak rajta. A nagyobb harang Szent László tiszteletére készült, a régi is ez volt. A kisebb, mivel nem volt fellelhető, hogy volt-e neve, így Szent Flórián tiszteletére öntött.

ÉPFE

Építőipari Szakipari Festő Szolgáltató

Betéti Társaság vállalja:

Közületi – vállalkozói és magán
megrendelőinek

ÉPÍTŐIPARI – SZAKIPARI
munkáinak elvégzését.

Teljes körű ügyintézővel,
tervezéstől a kulcsátadásig.

ELLENŐRIZHETŐ REFERENCIÁKKAL

rendelkezünk Alföldön és Budapesten!

Hívja: 06-66-295-659

vagy 06-20-9367-514 számot.

Fax: 06-66-385-896

Cím: 5502. Gyomaendrőd,
Juhász Gyula utca 34/1.

THERM U X
ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET

☒ 5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
☎ T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- ☞ Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- ☞ Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- ☞ Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- ☞ Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- ☞ Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

Mária néni meséi

Levél a kiskakastól III.

Szervusztok, gyerekek! Búzaszemes jóreggelt kívánunk mindannyiőtoknak Dorombival, a cicával együtt.

Nagyon örülök, hogy levelet küldhettek nektek, mert ilyenkor úgy érzem, hogy ti is a barátaim vagytok. Mint Sári és Hápi a volt baromfiudvarban.

Őket Kotkodács néni költötte ki, és kezdetben igazán nem szerettem barátkozni velük. Kényeskedve sípogtak, és borzasztóan faláncak voltak. Nem volt a világon annyi répalevél, ami nekik kevés ne lett volna. Egész nap csak azt kérdezték fűtől is meg fától is, hogy: „Hány zsák ár-pá-tok van még?” A darareggelinket is örökké megdézsmálták.

Hogy mégis jóbarátok letünk, annak különös története van. Úgy kezdődött, hogy Sári visszaütött nekem. Kukurikú. Mi tagadás, először én koppintottam a fejére a kemény csőrömmel, na de ő meg is érdemelte. Legalább is akkor még nagyon biztos voltam ebben.

Mari néni egy néhány szem nokedlit szórt ki az udvarra, biztosan az ebédből maradt. Na, futottunk Csöríkével, a kishúggal, ahogy a lábunk bírta, de Sári és Hápi közelebb voltak és előbb odaértek. Persze, hogy Sári azonnal bekapta a legkövérebb nokedlit. Na, nekem se kellett több! Úgy megbúboltam a kis totyagost, hogy menten kipottyant a csőréből a gyönyörű galuska. És még neki állt feljebb. Mérgében belecsípett a lapos csőrével piros tarajomba. Éppen, mikor fel akartam kapni a finom falatot. És ak-

kor tűnt el a nokedli. Míg mi torzsalkodtunk, a szemfüles Hápi megkaparintotta, és uccu neki vesd el magad, meg sem állt vadvirágos rétig. Mire észbe kaptunk, már nyomát s láttuk.

- Kukurikú! - borzoltam én haragosan a tollamat - Hova tűnhetett egy szempillantás alatt? Talán elnyelte a föld?

- Nem a föld, hanem kerítés. - mondta izgatottan Csörike - láttam, hogy átbújt egy lyukon.

- Utána! - kiáltottam harciasan, és még Sári is engedelmesen totyogott nyomunkba.

A kerítés mögött, a végtelen mezőn, azonnal megpillantottuk Hápit. Ott bukdácsolt a hullámzó fű közt, és a csőrében még messzire fehérlett a kövér nokedli. Nem is tudta elnyelni, mert az, nagy volt, ő meg kicsi kacska. Azért lehet, hogy végül sikerült volna neki, ha meg nem pillant a fű között valami szokatlanul furcsa dolgot. Azon aztán úgy elbámémszkodott, hogy fűbe pottyantott a galuskát. Odaugrottam, hogy felkapjam, de én is álmélkodva megtorpantam. A rét közepén egy földre kuporgó fészék ölén négy pici csőr tátogott, s ijedten pislogott felénk nyolc fényes gyöngyszemecske.

- Közel ne merészkedjétek! - csipogták fenyegetően a csörikék, - mert mindjárt jön a mamánk, és akkor, jaj lesz nektek!

- Akkor láttuk, hogy a csőröcskék tulajdonképpen majdnem olyan csibék, mint mi, csak borzasztóan kopaszok.

- Ne féljétek! - lépett közelebb hozzájuk Csőröcske. - Nem akarunk mi bántani senkit, csak Hápit... izé... őt sem,

csak éppen erre jártunk. Én Csörike vagyok, és csirke. Ez itt a bátyám, Kapari, és ők a kiskacsák; Hápi és Sári. Ti kicsodák vagytok?

- Mezei pacsirták! - Felelték egyszerre a csőröcskék. - A pacsirtáknak nincsen tolluk?

- Dehogyan nincs. Amikor már nagyobbak leszünk, nekünk is lesz, mert megtollasodunk. De még csak tegnap bújunk ki a tojásból.

- Akkor gyertek velünk bogarászni! - hívtam őket barátságosan, de azt mondták, hogy a pacsirták nem tudnak azonnal járni és repülni. Ott nőnek fel a fészekben, és a csőréből eteti, itatja őket a mamájuk.

- Kukurikú! ezt sehogyan se akartuk elhinni nekik. De egyszerre csak, mint a villám lecsapott a levegőből egy madárka, és eltűnt feje, az egyik tátogató csőröcskében. Képzeljétek! Ugy etette a fiókáit. Azaz, hogy egyszerre csak egyet. A többiek csiviteltek egy kicsit, de csöppet sem irigyen. Türelmesen várták, hogy újra forduljon a pacsirta néni. És eszükbe sem jutott, hogy verekedjenek.

Mi csak néztük, néztük őket, aztán szégyenkezve egymásra pislogtunk

- Nézzétek csak, - mutatott Csörike a fűben szomorodó árva nokedlira - Milyen óriási! Jut ebből mindannyiunknak. Osztózzunk meg rajta!

Soha annál jobb ízű falatot egyikünk sem evett. Aztán elbúcsúztunk a pacsirtáktól, és ők megígérték nekünk, hogy amint kirepülnek a fészekből, meglátogatnak majd, és énekelnek nekünk.

Otthon, Kotlós anyu kicsit haragos volt, amiért elkészültünk, de mikor megtudta, hogy hol jártunk, elmesélte, hogy milyen kedves madarak a pacsirták! Magasra szárnyalnak a hajnali égen, és olyan gyönyörűen dalol-

nak, hogy öröm hallgatni. Ráadásul hasznosak, mert pusztítják a káros rovarokat.

Hát így lettünk jóbarátok négyen. Most elbúcsúzom tőletek, szervusztok gyerekek.

Legközelebb majd megint írunk nektek. Addig is maradunk, Dorombival együtt igaz jó barátok:

Kapari a kiskacsák, Virág utca Csibekas.

A mesét és a verseket írta: Iványi Mária.

ALTATÓDAL

Kicsi tündér tarisznyója
 Álomporral telve,
 Azzal járja a világot
 Vigan énekelve.
 Álomporát a tejúton
 Csillagoktól kérte,
 Csillagapó nem sajnálta,
 Böven telemerte.
 Csillaganyó telerakta
 Mindenféle jóval,
 Csiri-biri dalocskákkal,
 Tarka meseszóval.
 Álmos szemed, ha lehunyd
 Ígér sok, sok szépet,
 Elhozza a pillésárnyú
 Kicsi tündérkéket.
 Fűhegyéről szöcske szökken,
 Virágkelyhek nyílnak,
 Csengő-bongó harangocskák
 Harmatkönyvet sírnak.
 Ciga-biga házikóján
 Napsugárka csillan,
 Ha nem alszol, a sok csoda
 Hipp-hopp, mind ellílan.
 Hunyd be hát a szemekédet
 Kicsi lelke, kincsem,
 Álomtündér meséinél
 Szébb mesészo nincsen.
 Álomporát szertehinti
 Az egész világon,
 Hallgat a dal, álmos a csönd,
 Aludj, kis virágom!

**NŐI CIPŐT
 A GYÁRTÓTÓL!**

A KLASSZIKUS MODELLEKTŐL A MAI
 DIVATIG SZÉLES VÁLASZTÉKBAN
 KÍNÁLJUK TERMÉKEINKET.

**GELLAI LÁSZLÓ
 CIPŐGYÁRTÓ**

GYOMAENDRŐD, FŐ ÚT 140/2 • TEL: 06-66-283-359

A TURUL CIPŐ KFT

Felvételre keres varrónőket,
 cipőfelsőrész-készítőket és cipő
 gyártókat gyomaendrődi,
 dévaványai és kamuti telephe-
 lyeire, tartós munkára, jó kere-
 seti lehetőséggel.

Vidékről bejárást térítjük,
 vagy megoldjuk.

Érdeklődni lehet: 66/386-251
 telefonon Oláh Ferencnél

Irodalmi oldal

Szilágyi Ferenc versei

Irodalmi oldalunkon ezúttal Dr. Szilágyi Ferenc verseit tárjuk az Olvasó elé. A városban a gyomai születésű író, a Károli Gáspár Református Tudományegyetem dékánját talán nem kellene bemutatnunk, hisz sokan ismerik, s lapunk hasábjain többször megjelentek már novellái, mégis olvasóink teljes táborára kedvéért valljon most Ő önmagáról:

„Gyomán születtem, a Kner nyomda tőszomszédságában, itt írtam első verseimet is, amelyeknek kiadását Szabó Lőrinc (első kötete a Föld, erdő, isten Gyomán jelent meg, Kneréknél) felajánlotta a Válasz-ban. A folyóirat azonban a „fordulat évének” nevezett politikai változások folytán megszűnt, s magam is „kényszerpályára” kerültem – bár íróknak igen hasznos és előnyös az ilyen kényszerpálya: Nyelvtudománnyal kezdtem foglalkozni az MTA Nyelvtudományi Intézetében, de közben a szépirodalommal sem hagytam fel soha. 1966-ban nyelvész-kandidátusi fokozatot szereztem, megjelent első regényem, s közelebb kerültem az irodalomhoz azzal is, hogy megbízást kaptam Csokonai összes versének jegyzetes, ötkötetes kiadására, csaknem 4000 oldalon. (Ezt a feladatot másfél száz éven át senki nem tudta megoldani.) Ekkor már a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem főmunkatársa voltam, s maradtam 1993-ig, amikor megbízást kaptam a Károli Gáspárról elnevezett első magyar református egyetem megszervezésére mint szervező, - majd választott dékán s a Magyar Intézet vezetője. Itt szereztem meg – ekkor már irodalomtörténetből – akadémiai doktori címetem. Itt szerkesztettem a Studia Nova – Új Tanulmányok – című egyetemi folyóiratot, megjelent második, 18. századi irodalmi tanulmánykötetem, hallgatóimnak ajánlva, „Az Ész világa mellett” címmel s harmadik verses kötetem, a „Hét szűk esztendő”, 1963-1970 közt írt, s újabb verseimből válogatva. Sok azonban még a kiadatlan, kéziratban lévő munkám. Mióta egyetemi, tudományos pályafutásom befejeztem (bár a tudományos munkával nem szakítottam: feleségemmel együtt készítjük, pl. az Endrődi Tájszótár nagy kötetét), ezek kiadása vált fő feladatommá, most már itthon, ihlető szülőföldemen, amelyhez nemrég kötött házasságom révén még szorosabban kötődöm.”

(Lejegyezte: Németh Eszter)

Körös-parti Éden Feleségemnek

A tücsökdalú éj álmából lassan ocsúdván
újra a tűnt Éden fényibe fürdet e hely:
Hajnali kertünknek lugasából nézem az áttört
fényt, szőlőlevelek zöld selyem ujjai közt
Melyek kis békák – levelik – nagy talpai szinte:
kúsznak az égre, ahogy békaftú üvegen:
Az ablak lapján –és ebben a percben a béka
zeng is a fűzfácskán, közbe a gerlice bűg –
Az asztal közepén friss tej, nem gyári: bocikból
fejt és friss a vaj is: itt a közelbe köpült,
szóval kis kakasod, kicsi tyúkod kottyá világgá
zengi a hírt: megtojt; Morzsi ölembe teszi
buksi fejét, nálad – pisze orrán angyali folttal –

csöpp macskád duruzsol, s nyúl kezed át az arany-
zöld fűrtért, közben csillan bronz fűrtöd a napban –
Óh ez az Éden, az ez! – mondja nevetve a szánk
szint' ugyanegy percben; szeret az Ég, hisz – noha későn –
végül összehozott: áldjuk a pillanatot
s minden pillanatot, amit együtt élni ajándék-
képpen megkaptunk – Boldog imám ez a vers.

In Memoriam

A belső bástyán

Künn gépfegyverek muzsikálnak –
s én írógéppel kattogok;
mint világító lövedékek
süvítnek ki a verssorok.

Szégylellem-e, hogy nem vagyok kinn!
Harc ez is, elszánt küzdelem;
Gyilkol a szó és szabadít:
Segít kivívni, győzelem!

1956, október 26.

Legenda

Jött a tündér, – a szép Szabadság –
s megilleté az ifiut:
s az érintésre szánya nőtt
s mire a zajra fölocsult
– az első gépfegyver szavára –
csak nézett s nem ismert magára:
kőfalakon vitte a szárny át
barikádokra fölrepült
gyilkos tankok csövére ült
golyók fellegén átrepült!

–Mi van velem! – csodálkozott
s keze fegyverre változott
és pusztá kézzel nekitámadt
a dühödt harci elefántnak!

S győzött!
– Tudjuk, miért tehette:
Mert a Szabadság megillette.

1956. október 31.

Magyar Oxford a Körös partján In memoriam Kner Imre

Szép „magyar Oxford”-ot láttál Körösünk vize mellé
házában Goethét, Poe-t Tennynsont fogadád
a poros utcában, hol a bölcs Móricz Zsiga bátyánk
édesatyáddal szólt, s írt gyönyörű sorokat
róla, ki a könyvek száz titkú büszke csodáját
hozta közénk, a kenyér és a szalonna fölé;
s Bartók is járt itt a tűnt vadgesztenye-sorban
átzállás közben, Ványa felé utazón,
és a forradalom szent néma szavát aki hallá
s hangját elfojták: itt menedékre talált. *
- Goethe barátját is kitaszták; Goethe hazája
fegyvertől lett rab s néma megint az igaz.
Ám a „magyar oxford” bűvös szép álma miénk lett:
Szíved ott dobog a szellem, a könyv millió
magvát szóró gép zsongó halk munkazájában
És a Körös-parti álmód örökre/örökbe miénk.

* (Kovács Imréről, a „Néma forradalom” elítélt és bebörtönzött kiváló írójáról van szó, aki 1944-ben a német megszállás után Gyomán rejtőzködött, rokonainál.)

Ízes ízek

Gombás palacsinta

Apróra vágott hagymát pirítunk olajon, majd hozzáadjuk a gombát, amit szintén apróra fel-vagdaltunk, valamint kevés pirospaprikát, sót. Lefedve hagyjuk sajtát levében rotyogni, míg meg nem fő a gomba. Ha kell, kevés vizet még töltünk hozzá, hogy megfőjön, de a végére elpárologtassa a levét. Ekkor levesszük a tűzről, s ha már kicsit meghűlt, tejfölbe kevert liszttel behabarjuk, és krém sűrűségűre főzzük. A korábban megsütött palacsintákat megtöltjük vele, és tűzálló tábla tesszük. Ráöntünk tejfelt, és sütőben sütjük tálalás előtt. Fejenként 2-3 darabot számoljunk, mert laktató étel: ennél lényegesen többet nem lehet belőle megenni. Ezért főétkezésnek is ajánlható, de vendéglátó ételnek is.

Seidl Ambrus

TÁJSZÓ-TOTÓ

Mit jelentenek Endrődön az alábbi szavak?

A helyes válasz előtti jelzést írjuk az utolsó oszlopba!
A helyes megfejtők között könyvjutalmat sorsolunk ki.

Megfejtéseket legkésőbb október 20-ig kérjük szerkesztőségünknek megküldeni.

Előző (szeptemberi) számunk helyes megfejtése: X-2-X-1-2-X-1-2-X-X-2-X-1-2.

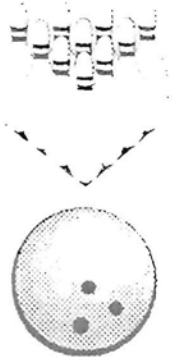
A helyes megfejtők között könyvjutalmat nyert: Koloh Elekné, Temető utca 4.

Lecsapintó	1. légycsapó, a lányok használják, ha be akarják csapni a legényeket	2. a tető szélét egy kicsit (kb.2 m) tovább építik, pl. nyári konyha fölé	X. csapóajtó, először a Csapó családnál volt ilyen
Kivált tojás	1. a kétsárgájú tojás, ez a nagysága miatt kivált a többi közül	2. a kotló alá ültetett tojások közül az, amelyikben nem indult fejlődésnek a kicsirke	X. másképpen kártozásnak is mondják, kicsi, nincs sárgája, át kell dobni a szomszédba
Sorompló	1. vasúti átjáró Endrőd és Öregszőlő között	2. orom, mely előtt a ló rendszeresen megtorpan	X. az utcai ablak előtti léckerítés
Vacokágy	1. a nagyszobában az ajtó mögött volt, vetetlen, heverésre való ágy a gyerekeknek	2. vacak, már használhatatlan ágy, vacog, aki benne hál	X. az istállóban felállított priccs
szabadkémény	1. a szabadba, főleg a szalmakazlak mellé rakott kémény	2. ellentétben a nádtetőkre rakott több-(sokszor 6-7) kéménnyel, ez a kémény egyedül, szabadon állt	X. a pitarnak nem volt mennyezete, a kemence szájából a füst szabadon ment felfelé
Szél érte	1. agyvérzést kapott	2. a gáton érte a szél, emiatt legurult	X. megcsapta a szélmalom kereke
Bakó	1. a böllér udvarias megnevezése	2. a kocsí bakján tartott takaró	X. iskolatáska
rácsocska	1. rácsos tetejű sütemény	2. szépen kifaragott kétfokú létra, a sütőtökönre rakták keresztben	X. tomác díszítése fából
árvaganaj	1. legelőn megszáradt tehéntrágya, tüzelőnek használták	2. egyedül élő, rossz életű ember	X. egyetlen ganajdomb
tabulya	1. fenyőtoboz a nagylaposi fenyőfákból	2. népmesei ihletésű zeneszerszám	X. nappal az ágy alá tolható kerek, fiókszerű kiságy
Egy keryéren vannak	1. ketten osztoznak egy szelet kenyéren	2. közös háztartásban élnek, közös konyhát vezetnek	X. testi-lelki jóbarátok, aki mindenüket megosztják
csoze	1. Elnyűtt otthoni lábbeli	2. rossz –szándékosan rossz gyerek	X. csoszogva járó csámpás ember
Seggenülő fazék	1. otthonülő természetű, terebélyes nőszemély	2. menyénél túl sok időt töltő anyósra mondták	X. alul erősen kiszélesedő vászonfazék, amelyben nem borult fel az étel
Madari Jankó	1. kistemetű	2. valójában: Magyar Jankó, a magyar népmesék egyik hőse	X. jól tudta utánozni a madárfüttyöt

Összeállította: Németh Eszter, Marsiné Giricz Erzsébet

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1.a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit.

Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszebéddel összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja. Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.500.-forintért.

Telefon: 06-20-9520-243.

Corvo bianco

Corvo Bianco Schuh Bt.
Cipőipari Bt.

5502 Gyomaendrőd, Fő út 14.

☎/Fax (66) 386-896

☎(30) 9457-148

Női, Leányka-, és Fiú- cipőgyártás

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

*„Nem múltak el ők, kik szívünkben éltek.
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még.
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”*

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezzünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

Özv. FARKAS IMRÉNÉ TÓTH BORBÁLA, aki lakott a Mirhóhádi út 3-5-ben, szeptember 11-én 93 éves korában rövid szenvedés után eltávozott az élők sorából. Gyászolják: rokonai és ismerősei, Valamint az ÖSZIKÉK otthon dolgozói.

FUTÓ MIHÁLY, Hunya, Rákóczi út 44.sz alatti lakos, szeptember 17-én, 22 éves korában tragikus hirtelenséggel elhunyt. Gyászolják: édesanyja, édesapja testvérei, nagypapa, a rokonság, a barátok és az ismerősök.

HARGITAI BÉLA, budapesti lakos, aki újságunknak évek óta hűséges olvasója volt szeptember 15-én 77 éves korában hosszas szenvedés után megtért Teremtőjéhez. Gyászolják: Gyermekai és barátai, akik szerették.

Szerkesztőségünk együtt érző szívvel ez úton nyilvánítja részvétét a családnak.

HEGEDÜS JENŐNÉ MUNDRUCZ ILONA, aki Fő út 132-ben élt, szeptember 23-án 75 éves korában hosszú betegség után földi pályafutását befejezte. Gyászolják: gyermeke, unokái családjai, a rokonság.

PELYVA MARGIT, aki Bartók Béla u. 8/2. sz. alatti lakos volt szeptember 19-én 77 éves korában hosszas betegség után visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolják: a rokonok és az ismerősök.

ID. JENEI BÁLINT, aki a Bajcsy-Zs. út 61 sz. alatt élt, szeptember 23-án 92 éves korában rövid szenvedés után az Örökkévalóság honába költözött. Gyászolják: gyermekei, unokái, dédunokái azok családjai a rokonság és az ismerősök.

KISS ISTVÁN, aki a Munkácsi M. u. 5-ben élt szeptember 14-én 73 éves korában váratlanul elhunyt. Gyászolják: felesége, 5 gyermeke és családjai, a rokonság is az ismerősök.

Özv. KISZELY JÁNOSNÉ TÍMÁR ESZTER, Blaha út 6. sz. alatt élt szeptember 20-án 91 éves korában hosszas betegség után az Örökkévalóság honába költözött. Gyászolják: gyermekei és azok családja, a rokonság és az is erősök.

KMELLÁR ELEK, aki a Szélmalom utca 2/1-szám alatt élt, szeptember 21-én, 71 éves korában rövid szenvedés után megtért Teremtőjéhez. Gyászolják: felesége, gyermekei és családjuk, rokonai és ismerősei.

KOCSIS GYÖRGYNÉ NÁDUDVARI ERZSÉBET, aki a Balassi u. 7 sz. alatt élt augusztus 26-án 75 éves korában rövid szenvedés után elköltözött az élők sorából. Gyászolják: férje, gyermekei és azok családja, a rokonok és ismerősök.

KÖSZEGI JÁNOSNÉ KOVÁCS ERZSÉBET, aki a Mikszáth út 43-ban lakott, szeptember 2-án 72 éves korában hosszú szenvedés után befejezte földi pályafutását. Gyászolják: férje, gyermekei és azok családja, a rokonság és az ismerősök.

Özv. NAGY SÁNDORNÉ GÁL IRMA, aki a Mirhóhádi út 3-5-ben élt, 92 éves korában rövid szenvedés után szeptember 1-én elhunyt. Gyászolják: gyermekei, vejei, menyé, unokái, dédunokái. És a rokonság.

NEIBORT GIZELLA, aki a Sebes Gy. u. 34-ben lakott 37 éves korában szeptember 15-én váratlanul elhunyt. Gyászolják: édesapja, férje, gyermekei és azok családja, a rokonság és az ismerősök.

RÁCZ PIROSKA, aki korábban gyomai lakos volt, szeptember 6-án 61 éves korában hosszú betegség után eltávozott az élők sorából. Gyászolják: testvérei és azok családja, a rokonság és az ismerősök.

C.S. SZABÓ ISTVÁN aki a Rózsa F. utca 8-ban lakott, szeptember 11-én 74 éves korában hosszas betegség után elhunyt. Gyászolják: felesége, gyermekei és családjuk, a rokonok és az ismerősök.

SZMOLA JÓZSEFNÉ, TÓTH KATALIN, Zrinyi Ilona utca 2 szám alatti lakos volt 89 éves korában rövid szenvedés után augusztus 29-én az Örökkévalóság honába költözött. Gyászolják: gyermeke és családjuk, elhalt gyermeke családja, a rokonok és az ismerősök.

TÓTH LÁSZLÓ, aki a Hősök útja 72. sz. alatti házban élt, 77 éves korában rövid szenvedés után szeptember 8-án véget ért földi pályája. Gyászolják: gyermekei és családjuk, rokonok és ismerősök.

TÓTH MIHÁLYNÉ PAPP MÓNIKA, aki a Fő út 31-ben lakott, szeptember 23-án 86 éves korában hosszas betegség után az Örökkévalóság honába költözött. Gyászolják: Leánya, veje, unokái, rokonai és ismerősei.

VÉHA LÁSZLÓ, aki a Polányi út 24-sz. alatt élt, 75 éves korában hosszas betegség után szeptember 8-án visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolják: felesége, gyermekei és azok családja, rokonai és ismerősei.

VARGA BÉLA, aki lakott Nagylaposon augusztus 23-án 65 éves korában váratlanul elhunyt. Gyászolják: fiai és családjuk, a rokonság és az ismerősök.

TÍMÁR SÁNDOR, aki Öregszőlőben lakott Kör út 26.-ban augusztus 29-én 78 éves korában rövid szenvedés után befejezte földi pályafutását. Gyászolják: gyermekei és családjuk a rokonok és az ismerősök.

WEIDMANN JÓZSEF, aki Fő út 141-ben élt augusztus 29-én 72 éves korában rövid szenvedés után elhunyt. Gyászolják: gyermekei és családjuk, rokonai és ismerősei.

**Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!**

CIPŐTALPBÉLÉST SZONDÁTÓL

Rózsahegy u. 11.
Telefon: (66) 284-301

GYERMEKCIPIŐ KÉSZÍTÉS

Csikós János

5502 Gyomaendrőd, Kör út 3.
(Öregszőlő, Kondorosi út)
Telefon: 06 60 485-788
Tel., Fax: 06-66-285-863

Béby-leányka-fiúmodellek 18-35-ös méretig
Bio papucs, szandál, klumpa 18-41-es méretig

A KERTBARÁT KÖR ÜZENI...

Zöldségfélék betakarítása, tárolása

„Itt van az ősz, itt van újra,
S szép, mint mindig énnekem,
Tudja isten, hogy mi okból
Szeretem? De szeretem.”
Petőfi Sándor

A zöldségfélék túlnyomó részét ma még (90 %-át) frissen fogyasztjuk. Ezalatt a friss zöldség főzéssel, párolással történő elkészítését értjük. Az utóbbi időben mindjobban tért hódít a hűtőládában történő eltartás. Ennek eredményeként az egy főre jutó évi zöldségfélék fogyasztása eléri a 90 kg-ot.

A tél folyamán jobbra csak feldolgozott, félig kész, tárolt zöldségeket fogyasztunk. Télen zöldségfogyasztásunk lényegesen kevesebb, mint nyáron. Éppen ezért októbertől májusig kell még jobban a zöldségellátást biztosítani. A hétfői kertekben igen sok zöldséget termel a lakosság. A megtermelt termékek szakszerű tartósítása fontos feladatunk. Nem utolsó sorban a korai, fólia alatti termesztéssel, hajtattással segíthetjük elő a szükségleteket.

Az idei aszályos nyár miatt, már e sorok írásakor (szeptember 15) igen magasra szökött a gyökérfélék ára a piacokon, de elmondhatjuk ezt a többi zöldségfélére is. Azt hiszem nem késő még felhívni a figyelmet egyes zöldségfélék beszerzésére, illetve tartósításának mikéntjére:

A fogyasztással történő tartósítást beszámítva, a hagyományos tárolás természetes apadással és romlási veszteséggel jár. A párolgás következtében súlya csökken, kevesebb lesz a cukor, vitamin, és nedvesség tartalma.

A tárolási veszteséget nagyban befolyásolja a fajta és érettségi állapot. A veszteségek megfelelő páratartalmú és hőmérsékletű környezetben kisebbek. A magas hőmérsékleten a terméket károsító különböző gombák, baktériumok (mikroorganizmusok) rohamosan szaporodnak és kifejtik éleltevékenységüket. (Rothadásnak indul a gyökérféle, a hagyma stb.) Magas páratartalom esetén kisebb a súlyvesztés, de nagyobb a romlási arány. Tehát a hőmérséklet és páratartalom szorosan összefügg egymással, melyet a tároló helyiség szellőztetésével tudunk befolyásolni. A pincét, vagy más tároló helyiséget a raktározás alatt fertőtleníteni kell. A falakat meszeljük be, a padozatot és a mennyezetet 2 % bordói lével permetezzük. Mikor teljesen kiszáradt a helyiség, csak azután helyezük el a tárolásra szánt gyümölcsöt, illetve zöldségféléket.

A gyökérfélék felszedését a földből száraz időben végezzük, amikor a talaj nem nedves. Az egészséges, ép gyökerek (sárgarépa, petrezselyem, paszternák, cékla) kerüljenek tárolásra. Az említett gyökérfélék fején lévő leveleket a szívlevelék kivételével távolítsuk el.

A tárolás egyik módja az, amikor homok közé rétegezve tesszük a gyökeret oly módon, hogy a „feje” kifelé nézzen.

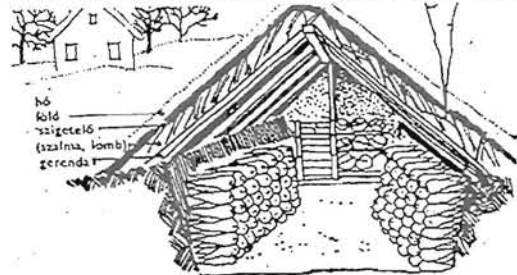
Egy másik lehetőség pedig az, hogy ládába rétegezzük. A rétegek közé hullám, vagy csomagolópapírt tegyünk.

A tároló helyiség hiányában az udvar magasabb részén (főleg akkor, ha nagyobb mennyiséget kívánunk tárolni) építsünk vermet az alábbi rajz alapján. Petrezselyem, zeller, kapor, zöldség megiszárvitva üvegben lehet tárolni. Szokták azt is csinálni, újabban, hogy adagokban fóliába csomagolják, majd fagyaszttják. Vöröshagymát alaposan szárítsuk meg (padláson) és csak utána tegyük ládába, hasonlóképpen a burgonyát is.

A gyümölcsféléket polcon tároljuk. Ezeknél is fenn áll a fönnyadás, zsugorodás veszélye, nem utolsó sorban a rothadás.

Az idei száraz nyár miatt minden gyümölcs, zöldségféle hamarabb beérett. Vonatkozik ez a szőlőre is, és ezért igen korán kellett szüretelni a magas cukortartalmú csemegé, és borszőlőt. A magas hőmérséklet miatt az erjedés a préselés után mindjárt megindult, és két-három nap alatt szinte befejeződött. Ez a gyors erjedés ártott a bor minőségének, mert a zamat és illatanyag egy része megsemmisült. Tanácsolni tudom, hogy a hónap folyamán, amikor már letisztult fejtük le, hogy seprő nélkül érjen, fejlődjön az évi munkánk eredménye.

HUNYA
ALAJOS

Augusztus 27-től szeptember 24-ig Gyoma területén 34,8 mm eső esett. Az elmúlt év azonos időszakában 20,3 mm csapadék esett.

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI
MÉRETEKRE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

Ajánlatok az őszi áru kínálataimból:

- Virághagymák, rózsatövek, fűmag
- Műanyag cserepek, dézsák
- Többféle virágföld, műtrágyák
- Savanyító edények, cefrés hordók
- Esőköpenyek, gumicsizmák, kesztyűk
- Vasalók, vasalóállványok, ruhaszárítók
- Létrák, talicskák, üstök, üstházak
- Eger és patkánymérgek, csapdák
- Dűfa fal- és zománccfestékek, ecsetek
- VAPOREX C+M fűszárító adalék

Várom kedves vásárlóimat!